અંદાજપત્ર પ્રકાશન નં. ૫૪

ગુજરાત સરકાર

કામગીરી અંદાજપત્ર

વર્ષ:-૨૦૧૯-૨૦

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

<u>પ્રસ્તાવના</u>

<u>મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ</u>

૧. ગુજરાત સરકારે અંદાજપત્ર વિષયક સુધારાના એક અંતર્ગત ભાગ તરીકે કામગીરી અંદાજપત્ર પધ્ધતિ દાખલ કરી અમલમાં મુકવાનું સ્વીકારેલ છે. તદ્દઅનુસાર વિભાગનું સને : ૨૦૧૯-૨૦ ના વર્ષનું ચૌદમું કામગીરી અંદાજપત્ર રજૂ કરવામાં આવે છે.

૨. વિભાગ દ્વારા તૈયાર કરેલ "<u>કામગીરી અંદાજપત્ર : </u>" ૨૦૧૯ – ૨૦ની પુસ્તિકામાં સરકારશ્રી તરફથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા શું આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે તેની અદ્યતન માહિતીનો, સમાવેશ કરેલ છે. મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ / ઉત્કર્ષ અર્થે, પ્રયોજન અર્થે કેટલા પ્રમાણમાં, કેવા અભિગમ અર્થે આયોજન કરવામાં આવી રહ્યું છે અને તે અંગે કેટલું ખર્ચ કરવામાં આવી રહ્યુ છે, તે અંગેની અદ્યતન વિગતો/માહિતી, આ પુસ્તિકા સ્વરૂપે પ્રસિધ્ધ કરેલ છે, જે કામગીરી અંદાજપત્ર તૈયાર કરવા પાછળનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.

૩. પરંપરાગત અંદાજપત્રમાં જેનો સમાવેશ ન કરવામાં આવેલ હોય તેવી નાણાકીય જોગવાઇઓ સામે ભૌતિક સિધ્ધિઓને સાંકળી લેવાનું કાર્ય, "કામગીરી અંદાજપત્ર" નું છે. તેથી સને : ૨૦૧૯ – ૨૦ના કામગીરી અંદાજપત્રમાં, જે કાર્ય માટે નાણાની માંગણી કરવામાં આવી હોય, તે હેતુઓ સિધ્ધ કરવા માટે કરવામાં આવેલી જોગવાઇઓ અને થયેલ કામગીરીનો અંદાજ કાઢવા માટેની પરીણામલક્ષી માહિતીનો સમાવેશ કરી, તે ઉદ્દેશ સિધ્ધ થાય તેવા પ્રયત્નો કરેલ છે.

૪. મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાઓની કામગીરી, તૈયાર કરેલ યોજનાઓ, મંજૂર થયેલ જોગવાઇઓ અને નાણાકીય જરૂરીયાત જુદા-જુદા પત્રકો સ્વરૂપમાં દર્શાવેલ છે. જેમાં સને : ૨૦૧૯ – ૨૦ના વર્ષની જોગવાઇઓનો સમાવેશ આ પુસ્તિકામાં કરવામાં આવેલ છે.

૫. સને : ૨૦૧૯ – ૨૦ના વર્ષના અંદાજપત્રમાં, આ પૂરક પ્રકાશન તરીકે, <u>મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સંબંધિત કામગીરી અંદાજપત્ર: </u>૨૦૧૯ – ૨૦ ગુજરાત વિધાનસભા સચિવાલય, ગાંધીનગર સમક્ષ રજૂ કર્યુ છે.

મિલિંદ તોરવણે
સચિવ
મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

કામગીરી અંદાજપત્ર : ૨૦૧૯-૨૦

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમ	વિગત	પાના નંબર
(૧)	(૨)	(૩)
૧	સચિવશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), ગાંધીનગર	૬ થી ૧૪
૨	નિયામકશ્રી (આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી,મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં.- ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન ,ગાંધીનગર	૧૫ થી ૫૧
૩	અધિક કમિશનરશ્રી (મહિલા વિંગ/ સમાજ સુરક્ષા), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં. - ૨૦, ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૫૩ થી ૬૧
૪	સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર.	૬૨ થી ૬૪
૫	મેનેજીંગ ડિરેકટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ.,ગાંધીનગર ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૬૫ થી ૬૯
૬	સચિવશ્રી ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અશોકનગર સોસાયટી, સરખેજ, અમદાવાદ.	૭૦ થી ૭૫
૭	નિયામકશ્રી, જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર, બ્લોક નં. ૧, પોલીટેકનીક કંપાઉન્ડ, આંબાવાડી, અમદાવાદ.	૭૭ થી ૭૯

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતા હિસાબના સદરો

અનુ.	માંગણી ક્રમાંક	મુખ્ય સદરો
૧	૧૦૫ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ	૨૨૫૧ - સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ.
૨	૧૦૬ - મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતું અન્ય ખર્ચ.	૨૦૪૯ - વ્યાજની ચૂકવણી ૨૨૩૫ – સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ ૨૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઇ ૪૨૩૫ – સામાજિક સુરક્ષા અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઇ ૪૨૩૬ - પોષણ અંગે મૂડી ખર્ચ જોગવાઇ ૭૬૧૦ - સરકારી કર્મચારીઓ વગેરેને લોન.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને લગતી વાર્ષિક જોગવાઇઓ

વર્ષ -૨૦૧૯-૨૦

(રૂ.લાખમાં)

અનુ.	મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ(ખુદ) ખાતાના વડાની કચેરીનું નામ	રકમ
(૧)	(૨)	(3)
૧	સચિવશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ), ગાંધીનગર	૮૯૧.૭૬
૨	નિયામકશ્રી (આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક નં-૨૦, ર્ડા.જીવરાજ મહેતા ભવન ,ગાંધીનગર	૨૪૭૬૯૦.33
3	અધિક કમિશ્નરશ્રી (મહિલા વિંગ/ સમાજ સુરક્ષા), કમિશ્નરશ્રી,મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, બ્લોક-૨૦, ર્ડા.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર	૫૯૧૪૩.૧૪
૪	સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ, બ્લોક નં. ૪, ર્ડા.જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.	૮૦૦.૪૮
૫	મેનેજીંગ ડિરેકટરશ્રી, ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લિ.,ગાંધીનગર ઉદ્યોગ ભવન, ગાંધીનગર.	૧૯૬૪.૧૧
૬	નિયામકશ્રી, જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર, બ્લોક નં. ૧, પોલીટેકનીક કંપાઉન્ડ, આંબાવાડી, અમદાવાદ	૧૫૧૭.૯૯
૭	સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અશોકનગર સોસાયટી, સરખેજ, અમદાવાદ.	૧૧૭.૫૯
૮	ન્યુ ગુજરાત પેટર્ન (MDM-2)	૧૬૪૫.૬૦
	કુલ રકમ	૩૧૩૭૭૧.00

કામગીરી અંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૯-૨૦

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ),

ગાંધીનગર

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ (ખુદ)

૧.કામગીરી:-

સરકારશ્રીના સામાન્ય વહીવટ વિભાગના તા.૩૧/૧૨/૨૦૦૧ના જાહેરનામા અનુસાર મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નામાભિધાન સાથે નવા વિભાગની રચના કરવામાં આવેલ છે. કામગીરી અંદાજપત્ર પ્રકાશનમાં મહિલાઓ અને બાળકોના કલ્યાણ સંબંધિત બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. આ વિભાગને સરકારી કામકાજના નિયમો હેઠળ સુપ્રત કરાયેલ વિષયો પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ છે.નવમી પંચવર્ષીય યોજનાના સામાજિક સેવાના સેકટર હેઠળ સમાવિષ્ટ કરેલ ઉદ્દેશો સિધ્ધ કરવા માટે, આ વિભાગ દ્વારા મહિલા અને બાળકોના કલ્યાણ માટે નીતિનું ઘડતર કરવામાં આવે છે. તેમજ આ બધી કામગીરી માટે ઘડવામાં આવેલ નીતિના અમલ પરત્વે દેખરેખ રાખવામાં આવે છે. વર્ષ-૨૦૦૧ મહિલા સશકિતકરણ તરીકે ઉજવવાની ભારત સરકારની જાહેરાત અન્વયે મહિલાઓ તથા બાળકોના સુગ્રથિત વિકાસ સાધવાના હેતુથી રાજય સરકારે “પરિશિષ્ટ-ક માં દર્શાવેલ વિષયો”નવા મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગની રચના કરવાની સાથોસાથ, છ વર્ષથી નીચેના વય જૂથના બાળકો તથા સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓ માટેનો પોષક આહાર કાર્યક્રમ પણ તેની સાથે સાંકળી લીધેલ છે.

૨. વહીવટી માળખું:-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના વહીવટી માળખાની વિગત, પરિશિષ્ટ-ખમાં દર્શાવેલ છે. વિભાગના વડા તરીકે સચિવ છે તેમજ એક સંયુકત સચિવ, ત્રણ નાયબ સચિવ, ચાર ઉપ સચિવ તેમને મદદ કરે છે. કામગીરીના વિષયો જુદી-જુદી શાખાઓમાં વહેંચવામાં આવેલા છે, જેમાં સેકશન અધિકારીઓ (વર્ગ-૨) અને સાથી કર્મચારીઓ આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નિયંત્રણ હેઠળ પરિશિષ્ટ-ખમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે ખાતાના વડાઓ છે. જેમાં એક કમિશનર, એક અધિક કમિશનર, નિયામકશ્રી(આઇસીડીએસ) અને તદઉપરાંત એક આયોગ, એક અવૈધાનિક નિગમ તેમજ સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ તથા જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટર કામ કરે છે. તેમની કામગીરીની માહિતી ભાગ-૨ માં દર્શાવેલ છે. આ ખાતાના વડાઓ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગે ઘડેલ નીતિ નિયમો અને યોજનાઓના અમલ પરત્વે તેમને સુપ્રત કરાયેલ સત્તાઓની મર્યાદામાં રહીને અમલ બજવણી કરે છે.

૩. નિરીક્ષણ:-

સરકારે નિયત કરેલ ધોરણ અનુસાર આ વિભાગ સંબંધિત ખાતાના વડાની કચેરીઓનું નિરીક્ષણ હાથ ધરે છે. નિરીક્ષણ દરમ્યાન નિયમાનુસાર કોઇ ખામી ધ્યાન ઉપર આવે તો તે સુધારવા માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ સાથો સાથ સામાન્ય વહીવટ વિભાગના આયોજન પ્રભાગે નિયત કર્યા પ્રમાણે યોજનાકીય માહિતી રાખે છે તથા ખાતાના વડાઓ હેઠળ આવરી લેવાયેલી આયોજનની બાબતોની સમીક્ષા કરે છે. ખાતાના વડાઓના ખર્ચ ઉપર નિયંત્રણ માટે, ત્રિમાસિક બેઠક ગોઠવવામાં આવે છે અને ખર્ચ અંગેની સમીક્ષા પણ કરવામાં આવે છે. આ બેઠક સચિવશ્રી/અગ્રસચિવશ્રીની સીધી દેખરેખ હેઠળ ગોઠવવામાં આવે છે.

<u>ગુજરાત સરકારના કામકાજના નિયમો</u>

પરિશિષ્ટ-ક

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને ફાળવેલા વિષયો

૧. પોષક આહાર કાર્યક્રમ,

૨. અનૈતિક વેપાર નિયંત્રણ અધિનિયમ-૧૯૮૬,

૩. ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.,

૪. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટેના સંગઠનોને નાણાંકીય સહાય,

૫. મહિલાઓને સમર્થ બનાવવા માટે દસ્તાવેજીકરણ અને હિમાયત,

૬. કેન્દ્રિય અને રાજય કલ્યાણ બોર્ડની પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંકળાયેલી તમામ બાબતો,

૭. દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ, ૧૯૬૧,

૮. ઘરેલુ હિંસા અધિનિયમ-૨૦૦૫ પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રીઓના રક્ષણ બાબતનો અધિનિયમ,

૯. મહિલા અને બાળ કલ્યાણ અને અન્ય વિભાગોમાં ચાલતી મહિલા અને બાળ કલ્યાણની પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન,

૧૦.મહિલા અને બાળકો સાથે અનૈતિક વ્યવહાર સંદર્ભે ભારત સરકાર તથા અન્ય સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,

૧૧. મહિલા અને બાળકોને લગતી પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન, સંશોધન, મુલ્યાંકન, નિયમન, પરિયોજના તૈયાર કરવી, તાલીમ અને આંકડાકીય માહિતી,

૧૨. યુનાઇટેડ નેશન્સ ચિલ્ડ્રન ઇમરજન્સી ફંડ(યુનિસેફ) તથા તેના જેવી મહિલા અને બાળ કલ્યાણના સંદર્ભમાં કામ કરતી સંસ્થાઓ સાથેનો પત્ર વ્યવહાર,

૧૩. રાજય મહિલા આયોગને લગતી કામગીરી,

૧૪. બાલિકા સમૃધ્ધિ યોજના,

૧૫. મહિલાઓની જાતિય સતામણી-કામકાજના સ્થળે મહિલાઓની જાતિય સતામણી(નિવારણ, પ્રતિબંધ અને ફરિયાદ નિવારણ)અધિનિયમ ૨૦૧૩,

૧૬. સ્વયંસિધ્ધા યોજના,

૧૭. મહિલા સામાખ્ય(રદ કરેલ છે),

૧૮. વિધવાઓના પેન્શનને લગતી કામગીરી,

૧૯. (૧)(સામાન્ય વહીવટ વિભગને ફાળવેલ વિષયોમાં નોંધ નંબર-૪૫ હેઠળ આવી જતી હોય, તે સિવાયના) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના તમામ રાજયપત્રિત અધિકારીઓ અને બિન રાજયપત્રિત સરકારી કર્મચારીઓની નિમણુંકો, પદનિયુકિતઓ, બદલીઓ, બઢતીઓ, વર્તણુંક, રજા મંજુરી, પેન્શન અંગેની તમામ બાબતો, (૨) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળની સચિવાલય સંવર્ગની વર્ગ-૧ અને વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓને પેન્શન મંજુર કરવાને લગતી તમામ બાબતો, (૩) વિભાગના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળના સચિવાલય સંવર્ગના વર્ગ-૨ ના અધિકારીઓના સંબંધમાં : રજા મંજુર કરવી અને ગુજરાત રાજય સેવા(શિસ્ત અને અપીલ) નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૧ થી ૨ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા અને સદરહું નિયમ-૬ ના અનુક્રમાંકો ૩ થી ૮ માં નિર્દિષ્ટ કર્યા પ્રમાણે શિક્ષા કરવા માટેની શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવાને લગતી તમામ બાબતો.(સા.વ.વિ. હેઠળની નોંધ નંબર-૪૫ પણ જુઓ)

૨૦. રાજયના હેતુઓ માટે સરકારમાં નિહીત થયેલા કે સરકારના કબજા હેઠળના અને મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગને સોંપાયેલા કામ, જમીન અને મકાનો.

૨૧. આ સુચિમાં કોઇપણ બાબતના હેતુ માટે તપાસ અને આંકડા.

૨૨. કોઇ કોર્ટમાં લેવાતી ફી સિવાય આ સુચિમાંની કોઇ પણ બાબતો માટેની ફી.

પરિશિષ્ટ-ખ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ

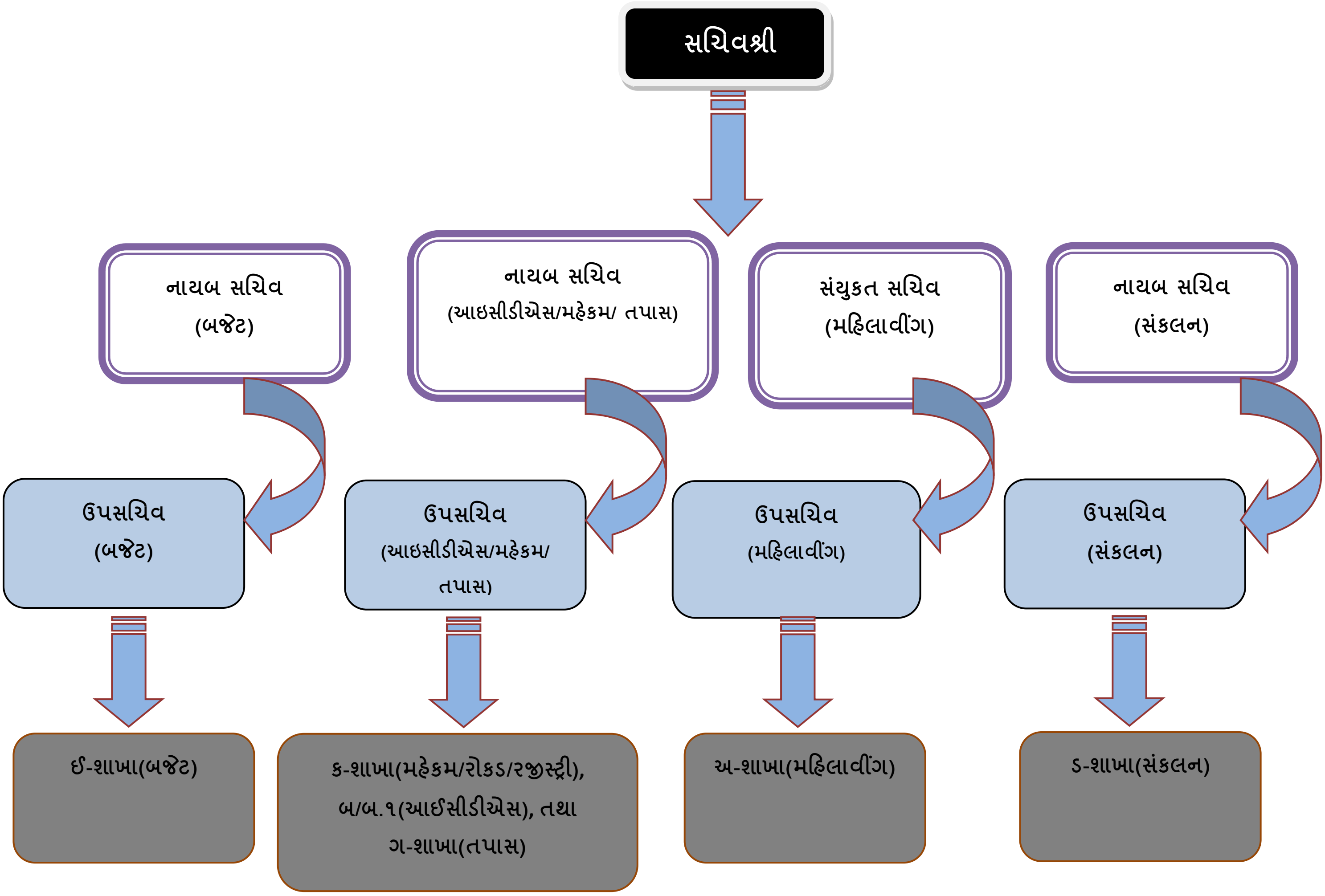

<u>ખાતાના વડાઓ</u>

(૧) કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ:-

(અ) નિયામકશ્રી(આઇ.સી.ડી.એસ.), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર.

(બ) અધિક કમિશ્નરશ્રી (મહિલા કલ્યાણ), કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર.

(૨) સભ્ય સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર.

(વૈધાનિક આયોગ:-ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ, ગાંધીનગર)

(3) અવૈધાનિક નિગમ:-ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી, ગાંધીનગર.

(૪) સલાહકાર બોર્ડ:-ગુજરાત રાજય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ.

(૫) સ્વાયત્ત સંસ્થા (રજીસ્ટર્ડ સોસાયટી)- જેન્ડર રીસોર્સ સેન્ટર, અમદાવાદ.

ભાગ-૪

નાણાકીય જોગવાઈની સમજુતી

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ તરફથી સીધી રીતે કોઈ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતા નથી પરંતુ આ અંગેની નીતિના અમલ ઉપર દેખરેખ રાખવાની કામગીરી હોય છે. આથી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ માટે ૨૨૫૧, સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ(અ) ૦૯૦-સચિવાલય હેઠળની મંજુર થયેલ ગ્રાન્ટનો ઉપયોગ કર્મચારી વર્ગના પગાર અને ભથ્થા માટે કરવામાં આવેલ છે.

પે-મેટ્રીક્ષનું લેવલ	પે-મેટ્રીક્ષના અનુરૂપ લેવલમાં લઘુત્તમ પગાર	ફીકસ પગાર (રૂ.)	મંજૂર થયેલ મહેકમ				કુલ સંખ્યા
			વર્ગ-૧	વર્ગ-૨	વર્ગ-૩	વર્ગ-૪	
૧૪૪૨૦૦-૨૧૮૨૦૦	૧૪૪૨૦૦	-	૧	-	-	-	૧
૧૨૩૧૦૦-૨૧૫૯૦૦	૧૧૮૫૦૦	-	૧	-	-	-	૧
૭૮૮૦૦-૨૦૯૨૦૦	૭૮૮૦૦	-	૩	-	-	-	૩
૬૭૭૦૦-૨૦૮૭૦૦	૬૭૭૦૦	-	૧	-	-	-	૧
૫૬૧૦૦-૧૭૭૫૦૦	૫૬૧૦૦	-	૪	-	-	-	૪
૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૯૦૦	-	-	૧	-	-	૧
૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૯૦૦	-	-	૭	-	-	૭
૪૪૯૦૦-૧૪૨૪૦૦	૪૪૯૦૦	-	-	-	૩	-	૩
૩૯૯૦૦-૧૨૬૬૦૦	૩૯૯૦૦	-	-	-	૫	-	૫
૩૯૯૦૦-૧૨૬૬૦૦	૩૯૯૦૦	-	-	-	૨	-	૨
૩૯૯૦૦-૧૨૬૬૦૦	૩૯૯૦૦	-	-	-	૧	-	૧
૦		૩૮૦૯૦	-	-	૧૨	-	૧૨
૦		૧૯૯૫૦	-	-	૯	-	૯
૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦	૧૯૯૦૦	-	-	-	૧	-	૧
૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦	૧૯૯૦૦	-	-	-	૨	-	૨
૧૯૯૦૦-૬૩૨૦૦	૧૯૯૦૦	-	-	-	૨	-	૨
૧૫૭૦૦-૫૦૦૦૦	૧૫૭૦૦	-	-	-	-	૧	૧
૧૪૮૦૦-૪૭૧૦૦	૧૪૮૦૦	-	-	-	-	૮	૮
૦		૪૦૦૦૦					૧
કુલ સંખ્યા			૧૦	૮	૩૭	૯	૬૫

સને ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષ દરમ્યાન મહેસૂલી સદરે નીચે મુજબની જોગવાઇ કરવામાં આવેલ હતી.

ક્રમાંક	વિગત	૨૦૧૮-૧૯ની જોગવાઇ	
		મહેસૂલી	કુલ
૧	૨	૩	૪
૧	માંગણી ક્રમાંક: ૧૦૫ મુખ્ય સદર: ૨૨૫૧ સચિવાલય,સામાજિક સેવાઓ	૪૦૫.૦૦	૪૦૫.૦૦
	કુલ	૪૦૫.૦૦	૪૦૫.૦૦

વિભાગ ખુદ દ્વારા સીધી રીતે કોઇ વિકાસલક્ષી કાર્ય કરવાના થતાં નથી. ઉપર મુજબ થયેલ મહેસૂલી ખર્ચની જોગવાઇમાંથી કર્મચારીઓના પગાર, ભથ્થા, કચેરી ખર્ચ, ફર્નિચરની ખરીદી તથા અન્ય પરચુરણ ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે. આ ઉપરાંત સરકારની કોમ્પ્યુટરાઇઝેશનની નીતિના અમલના સંદર્ભમાં વિભાગના કોમ્પ્યુટરાઇઝેશન વિશે આયોજન હેઠળની ગ્રાન્ટમાંથી વર્ષ દરમ્યાન વિભાગ તેમજ વિભાગ હેઠળના ખાતાના વડાની કચેરી માટે કોમ્પ્યુટર હાર્ડવેરની ખરીદી તેમજ તેને સંલગ્ન ખરીદીઓ જેવી કે, કાગળો કાર્ટીઝ, પેન ડ્રાઇવ, સીડી વગેરેમાં ખર્ચ કરવામાં આવેલ છે.

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિ વર્ગીકરણ નાણાકીય જરૂરિયાત

માંગણી ક્રમાંક:૧૦૫ મુખ્ય સદર:૨૨૫૧ સચિવાલય સામાજિક સેવાઓ(રૂ. લાખમાં)

ક્રમાંક	વિગત	૨૦૧૯-૨૦ની જોગવાઇ	
		મહેસૂલી	કુલ
૧	૨	૩	૪
૧	માંગણી ક્રમાંક: ૧૦૫ મુખ્ય સદર: ૨૨૫૧ સચિવાલય,સામાજિક સેવાઓ	૮૯૧.૭૬	૮૯૧.૭૬
	કુલ રકમ રૂ.	૮૯૧.૭૬	૮૯૧.૭૬

કામગીરી અંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૯-૨૦

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ

ગાંધીનગર

(૧)નિયામકશ્રી (આઈ.સી.ડી.એસ.),

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (પોષક આહાર)

<u>સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના</u>

સંકલિત બાળ વિકાસ કાર્યક્રમ (પોષણ) કાર્યક્રમ

<u>પ્રસ્તાવના</u>

રાજયમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજનાની શરૂઆત થયેલ હતી, ત્યારબાદ તબક્કાવાર સમગ્ર રાજયમાં આ કાર્યક્રમ અમલી બનેલ છે.

<u>પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ</u>

પોષણ કાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિ એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા કાર્યક્રમ સેવાનું પેકેજ પુરૂં પાડે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના એ લાભાર્થીલક્ષી પોષણ કાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૩૬ માસ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં કુપોષણ જણાતાં રાજય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દુર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ હેઠળ ૬ માસ થી ૬ વર્ષની વયના બાળકોને ૫૦૦ કેલેરી અને ૧૨ થી ૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુકત આહાર આપવામાં આવે છે અને કુપોષિત-અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુકત આહાર આપવામાં આવે છે, જયારે સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આ યોજના હેઠળ ૬૦૦ કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુકત આહાર આપવામાં આવે છે.

આ યોજના હેઠળ (૧) ૬ માસ થી ૬ વર્ષના બાળકો અને સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓને પૂરકપોષણ (૨) પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ (૩) રોગ પ્રતિકારક રસીઓ (૪) આરોગ્ય તપાસ (૫) રેફરલ સેવાઓ (૬) આરોગ્ય અને પોષણ વિષયક શિક્ષણની સેવાઓ આપવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ મુખ્યત્વે બાળ વિકાસ યોજના અમલમાં છે.

રાજયમાં સૌ પ્રથમ ૧૯૭૫માં છોટાઉદેપુર ખાતે આ યોજના હેઠળ ઘટક મંજુર કરવામાં આવેલ. ત્યાર બાદ ઘટકોમાં ક્રમશ વધારો થયેલ છે. ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો અને ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજુર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં અને ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ગ્રામ્યના ૨૩૦ ઘટકો વિસ્તારોમાં મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. ૩૧મી ડિસેમ્બર-૨૦૧૭ના અંત સુધીમાં ૩૩૬ ઘટકો અને ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો કાર્યાન્વિત થયેલ છે, જેમાં ૫૨.૦૬ લાખ લાભાર્થીઓને આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

આ યોજનાના મુખ્ય હેતુઓ નીચે મુજબ છે.

૧. ૦ થી ૬ વર્ષના બાળકોનું પોષણ અને આરોગ્ય સ્તર સુધારવું.

૨. બાળકોના શારીરીક, માનસિક અને સામાજિક વિકાસનો પાયો નાખવો.

૩. બાળ મૃત્યુ, બાળરોગ અને કુપોષણ તથા અધવચ્ચે શાળા છોડી જવાનું પ્રમાણ ઘટાડવું.

૪. બાળ વિકાસને વેગ આપવા માટે વિવિધ ખાતા અને વિભાગ વચ્ચે કાર્યક્રમના અમલ માટે અસરકારક સંકલન કરવું.

૫. પોષણ અને આરોગ્ય અંગેના વ્યવિસ્થત શિક્ષણ દ્વારા બાળકના પોષણ અને આરોગ્ય અંગેની સામાન્ય કાળજી રાખવા માતાઓની કાર્યક્ષમતા સુધારવી.

રાજ્ય સરકાર આયોજિત ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ પોષણ કાર્યક્રમને આવરી લેવામાં આવેલ છે તેમજ દર માસે આ કાર્યક્રમ હેઠળ થયેલ સિધ્ધિની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે. ૨૦ મુદ્દા કાર્યક્રમ હેઠળ સને ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષે ભારત સરકારે આપેલ લક્ષ્યાંક સામે માર્ચ-૨૦૧૯ અંતિત સિધ્ધિ નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	લક્ષ્યાંક	સિધ્ધિ	સિધ્ધિ ટકામાં
ઘટકો	૩૩૬	૩૩૬	૧૦૦.૦૦ ટકા
આંગણવાડીઓ	૫૩૦૨૯	૫૩૦૨૯	૧૦૦.૦૦ ટકા
લાભાર્થીઓ	૬૪,૫૪,૦૫૦	૫૨,૦૬,૨૨૯	૮૦.૬૬ ટકા

૩૧મી ડિસેમ્બર-૧૭ ના અંત સુધીમાં ૫૩૦૨૯ આંગણવાડીઓ કાર્યાન્વિત છે તથા ૩૩૬ સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા ઘટકો મંજુર કરવામાં આવ્યા છે. કુલ ૩૩૬ ઘટકો પૈકી ૮૩ ઘટકો આદિજાતિ વિસ્તારોમાં અને ૨૩ ઘટકો શહેરી અને ૨૩૦ ઘટકો ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં સ્થાપવામાં આવ્યા છે અને આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૫૨.૦૬ લાખ લાભાર્થીઓને પુરકપોષણ માટે આવરી લેવામાં આવ્યા છે.

પંચવર્ષીય તથા વાર્ષિક યોજનાનો સમયગાળા	આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના ઘટકોની સંખ્યા		યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકોની વિસ્તાર મુજબની ફાળવણી			આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના હેઠળના નંદઘર (આંગણવાડી) કેન્દ્રોની સંખ્યા	
	યોજના દરમ્યાન મંજુર થયેલા ઘટકો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા ઘટકો	ગ્રામ્ય વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	શહેરી વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	આદિજાતિ વિસ્તાર હેઠળના ઘટકો	યોજના દરમ્યાન મંજૂર થયેલા નંદઘર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો	યોજનાના અંતે ઉત્તરોત્તર વધતા જતા નંદઘર (આંગણવાડી) કેન્દ્રો
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
૧૯૭૫-૮૦	૭	૭	૩	૧	૩	૧૨૦૫	૧૨૦૫
૧૯૮૦-૮૫	૫૬	૬૩	૨૬	૫	૩૨	૯૧૪૪	૧૦૩૪૯
૧૯૮૫-૯૦	૫૨	૧૧૫	૭૫	૭	૩૩	૮૭૫૦	૧૯૦૯૯
૧૯૯૦-૯૧	૧	૧૧૬	૭૬	૭	૩૩	૪૭	૧૯૧૪૬
૧૯૯૧-૯૨	૪	૧૨૦	૮૦	૭	૩૩	૬૭૨	૧૯૮૧૮
૧૯૯૨-૯૭	૪૩	૧૬૩	૧૨૦	૯	૩૪	૧૦૪૫૩	૩૦૨૭૧
૧૯૯૭-૨૦૦૦	૪૦	૨૦૩	૧૪૬	૧૨	૪૫	૫૬૬૨	૩૫૯૩૩
૨૦૦૦-૨૦૦૬	૨૪	૨૨૭	૧૬૯	૧૨	૪૬	૨૦૨૮	૩૭૯૬૧
૨૦૦૬-૨૦૦૭	૩૩	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૩૫૨૩	૪૧૪૮૪
૨૦૦૭-૨૦૦૮	૦	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૨૬૯૫	૪૪૧૭૯
૨૦૦૮-૨૦૦૯	૦	૨૬૦	૧૯૩	૧૫	૫૨	૦	૪૪૧૭૯
૨૦૦૯-૨૦૧૦	૭૬	૩૩૬	૨૩૩	૨૩	૮૦	૪૪૩૮	૪૮૬૧૭
૨૦૧૦-૨૦૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૧૬૦૯	૫૦૨૨૬
૨૦૧૧-૨૦૧૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૦૨૨૬
૨૦૧૨-૨૦૧૩	૦	૦	૦	૦	૦	૧૯૧૧	૫૨૧૩૭
૨૦૧૩-૨૦૧૪	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૨૧૩૭
૨૦૧૪-૨૦૧૫	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૫૨૧૩૭
૨૦૧૫-૨૦૧૬	૦	૦	૦	૦	૦	૮૯૨	૫૩૦૨૯
૨૦૧૬-૨૦૧૭	૦	૩૩૬	૨૩૦	૨૩	૮૩	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૭-૨૦૧૮	૦	૩૩૬	૨૩૦	૨૩	૮૩	૦	૫૩૦૨૯
૨૦૧૮-૨૦૧૯	૯૦	૪૨૬	-	-	-	૦	૫૩૦૨૯

નાણાકીય જોગવાઇ અને ખર્ચ

રાજ્ય સરકાર દ્વારા સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ઘણી ઉદારનીતિ અપનાવીને જુદા જુદા નાણાકીય વર્ષમાં નાણાકીય જોગવાઇમાં વધારો કરેલ છે. સને ૨૦૦૨-૨૦03 થી સને ૨૦૧૮-૨૦૧૯ના વર્ષની જોગવાઇ અને ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

વર્ષ	પંચવર્ષીય યોજના હેઠળ વાર્ષિક આયોજન (રૂ.લાખમાં)	સુધારેલ બજેટ મુજબ નાણાકીય જોગવાઇ (રૂ.લાખમાં)	થયેલ ખર્ચ
૨૦૦૨-૨૦03	૫૦૬૪.00	૪૧૯3.00	૪3૮3.૨૨
૨૦03-૨૦૦૪	૭૦૬૪.00	૫૦૦૦.00	૪૯૧૫.૧૫
૨૦૦૪-૨૦૦૫	૬૨૧૬.00	૫૯૨૯.૧૭	૫૯૦૦.૨૭
૨૦૦૫-૨૦૦૬	૬૭૧૬.00	૯૨૧૮.30	૯૨૧૮.30
૨૦૦૬-૨૦૦૭	૮૫૧૬.00	૮૫૧૬.00	૮૫૧૬.00
૨૦૦૭-૨૦૦૮	૧૧૯૫૦.00	૧૪3૦૬.૫૮	૧૪3૦૬.૫૮
૨૦૦૮-૨૦૦૯	૨3૭૫૦.00	૨૭૬૧૧.૭૬	૨૭૬૧૧.૭૬
૨૦૦૯-૨૦૧૦	૬૧૦૦૦.00	૪૪૪૧૯.૦૯	૪૪૪૧૯.૦૯
૨૦૧૦-૨૦૧૧	૭૭૪૮૧.00	૭૬૮૭૭.૦૨	૭૬૮૭૭.૦૨
૨૦૧૧-૨૦૧૨	૧૧3૮૯૦.3૧	૧૨૨૫3૪.3૭	૧૧૮૪૮૫.૫૫
૨૦૧૨-૨૦૧3	૧૧3૮૧૫.૪૪	૧૧૨૧3૪.૯૫	૧૧૨૧૧૬.૮૧
૨૦૧3-૨૦૧૪	૧૦૯3૭૬.૫૭	૯૧૪3૧.૬૦	૯૧૪૦૫.૬૪
૨૦૧૪-૨૦૧૫	૨૧૯૧૯૨.૦૨	૧૮૬૮૦૦.૭૪	૯૨૫૭૭.૨૭
૨૦૧૫-૨૦૧૬	૨૧૯૬૨૫.૪૨	૨૧૨૨3૭.૫૨	૯૬૦૨૯.૨3
૨૦૧૬-૨૦૧૭	૨3૨૫૨૨.૯૬	૧૭૨૦૯૬.૮૧	૯3૬૦૫.૯૫
૨૦૧૭-૧૮	૨૪૬3૪૦.૦૧	૧૯૮૫૧૦.33	૧૬૯૦૮૭.૮૨
૨૦૧૮-૧૯	૨૭3૨૮૪.૨૬	૨૨૮3૯૧.૧3	૧૭૦૮૧3.૧૭

સને ૨૦૧૯-૨૦ના વર્ષ માટે ચાલુ બાબત તરીકે ભારત સરકારશ્રીના રૂ.૯૮૬૨૨.૫૨ લાખ અને રાજય સરકારશ્રીના રૂ.૧૪૦૨૦૭.૪૧ લાખની અને નવી બાબત રૂ.૮૮૬૦.૪૦ લાખની બજેટ જોગવાઇ સુચવવામાં આવેલ છે. આમ કુલ રૂ. ૨૪૭૬૯૦.૩૩ લાખની જોગવાઇ સુચવવામાં આવેલ છે.

<u>સરકારે પૂરક પોષણ માટેની દૈનિક ખર્ચ મર્યાદા અને કેલરી-પ્રોટીનની માત્રાના ધોરણો નીચે મુજબ છે.</u>

(૧) ૬ માસથી ૬ વર્ષના સામાન્ય વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિવસ રૂ.૮.૦૦ ના ખર્ચની મર્યાદામાં ૫૦૦ કિલો કેલરી અને ૧૨-૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ પૂરક પોષણ આપવામાં આવે છે. જેમાં ૫૦% કેન્દ્ર સરકારના અને ૫૦% રાજ્ય સરકારના હિસ્સા મુજબ રૂ.૪.૦૦ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ.૪.૦૦ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

(૨) ૬ માસથી ૬ વર્ષના અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકોને પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૧૨/- ની મર્યાદામાં ૮૦૦ કિલો કેલરી અને ૨૦-૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન આપવામાં આવે છે. પુરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ. ૬/- રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ. ૬/- કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

(૩) સગર્ભા અને ધાત્રી માતા માટે પ્રતિ દિન પ્રતિ લાભાર્થી રૂ.૯.૫૦ ની મર્યાદામાં ૧૮-૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન અને ૬૦૦ કિલો કેલરી મળી રહે તે મુજબ પૂરક - પોષણ આપવાનું થાય છે. પૂરક પોષણ યોજના માટે ૫૦% -૫૦% શેરીંગ પેટર્ન પ્રમાણે રૂ. ૪.૭૫ રાજ્ય સરકાર દ્વારા અને રૂ. ૪.૭૫ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ખર્ચ કરવાનો રહેશે.

આ યોજના માટે નીચે જણાવેલ અમલીકરણ ઢાંચો અસ્તિત્વમાં છે.

અમલીકરણનો ઢાંચો

આ કાર્યક્રમ નીચેના અમલીકરણના ઢાંચામાં રહીને પંચાયત અને આરોગ્યના કર્મચારીઓ દ્વારા

તેઓની દેખરેખ હેઠળ ચલાવવામાં આવે છે.

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ, ગાંધીનગર

કમિશનરશ્રી/નિયામકશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી, ગાંધીનગર

પ્રોગ્રામ ઓફીસરની કચેરી/સંબંધિત જિલ્લા પંચાયત, જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રી

સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીની કચેરી – સંબંધિત તાલુકા પંચાયત/ સંબંધિત મ્યુ. કોર્પોરેશન- સ્વૈચ્છિક સંસ્થા- સંબંધિત મ્યુ. કમિશનરશ્રી - સંકલિત બાળ વિકાસ અધિકારીશ્રી – તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી - મુખ્ય સેવિકાઓ - પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના તબીબી અધિકારીશ્રીઓ

સ્થાનિક કક્ષાની નંદઘર (આંગણવાડીઓ) - નંદઘર (આંગણવાડી) વર્કર - હેલ્પર – સુપરવાઇઝર - ફીમેલ હેલ્થ વર્કર

વિભાગ-૨

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ છેલ્લા બાર વર્ષ દરમ્યાન ફાળવવામાં આવેલ ભૌતિક લક્ષ્યાંક સામે થયેલ પ્રગતિ નીચે મુજબ છે.

અનુક્રમ	વર્ષ	ભૌતિક લાભાર્થી લક્ષ્યાંક અને સિધ્ધિ		
		લાભાર્થી લક્ષ્યાંક	લાભાર્થી સિધ્ધિ	લાભાર્થી સિધ્ધિ ટકામાં
૧	૨૦૦૭-૦૮	૩૬૦૦૦૦૦	૨૪૫૩૧૩૬	૬૮.૧૪
૨	૨૦૦૮-૦૯	૩૬૦૦૦૦૦	૩૨૧૬૨૧૪	૮૯.૩૪
૩	૨૦૦૯-૧૦	૪૦૦૦૦૦૦	૩૫૧૭૩૯૦	૮૭.૯૩
૪	૨૦૧૦-૧૧	૪૪૫૦૦૦૦	૪૫૭૮૭૮૩	૧૦૨.૮૯
૫	૨૦૧૧-૧૨	૪૪૫૦૦૦૦	૪૮૩૪૮૫૦	૧૦૮.૬૨
૬	૨૦૧૨-૧૩	૪૪૫૦૦૦૦	૪૪૦૨૮૩૭	૯૮.૯૪
૭	૨૦૧૩-૧૪	૪૪૫૦૦૦૦	૪૯૨૬૩૭૪	૧૧૦.૦૮
૮	૨૦૧૪-૧૫	૪૪૫૦૦૦૦	૪૬૫૫૦૦૦	૧૦૦.૦૦
૯	૨૦૧૫-૧૬	૪૪૫૫૦૦૦	૪૪૭૬૦૦૦	૧૦૦.૦૦
૧૦	૨૦૧૬-૧૭	૪૪૫૫૦૦૦	૪૪૬૧૦૦૦	૧૦૨.૩૮
૧૧	૨૦૧૭-૧૮	૬૩૪૭૮૨૫	૪૮૬૧૬૪૩	૭૬.૫૯
૧૨	૨૦૧૮-૧૯	૬૪૫૪૦૫૦	૫૨૦૬૨૨૯	૮૦.૬૦ ટકા

પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ માટે રાજય આયોજન/આયોજન બહાર હેઠળ કરવામાં આવેલ જોગવાઇ અને તેની સામે થયેલ ખર્ચની વિગત નીચે મુજબ છે.

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	નાણાકીય જોગવાઇ અને ખર્ચ						
	વર્ષ	આયોજન હેઠળ			આયોજન બહાર		
		મૂળ જોગવાઇ	સુધારેલ જોગવાઇ	ખર્ચ	મૂળ જોગવાઇ	સુધારેલ જોગવાઇ	ખર્ચ
૧	૨૦૦૭-૦૮	૧૧૯૫૦.૦૦	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૪૩૦૬.૫૮	૧૧૯૨૮.૯૬	૧૧૯૮૨.૨૦	૧૧૯૮૨.૨૦
૨	૨૦૦૮-૦૯	૨૩૭૫૦.૦૦	૨૭૬૧૧.૭૬	૨૭૬૧૧.૭૬	૧૧૮૮૬.૬૯	૧૬૧૫૯.૫૦	૧૬૧૫૯.૫૦
૩	૨૦૦૯-૧૦	૬૧૦૦૦.૦૦	૪૪૪૧૯.૦૯	૪૪૪૧૯.૦૯	૧૫૫૯૮.૭૪	૨૨૧૦૫.૩૨	૨૨૧૦૫.૩૨
૪	૨૦૧૦-૧૧	૭૭૪૮૧.૦૦	૭૬૮૭૭.૦૨	૭૬૮૭૭.૦૨	૨૦૦૩૭.૬૬	૨૫૭૪૦.૨૧	૨૫૭૩૯.૩૫
૫	૨૦૧૧-૧૨	૧૧૩૮૯૦.૩૧	૧૨૨૫૩૪.૩૭	૧૧૮૪૮૫.૫૫	૧૦૫૨.૧૩	૧૬૨૧૪.૦૭	૧૬૨૧૩.૫૭
૬	૨૦૧૨-૧૩	૧૩૩૮૧૫.૪૪	૧૧૨૧૧૩૪.૯૫	૧૧૨૧૧૬.૮૧	૭૪૬૦૩.૬૬	૭૨૭૦૯.૭૧	૭૨૧૫૩.૫૩
૭	૨૦૧૩-૧૪	૧૦૯૩૭૬.૫૭	૯૧૪૩૧.૬૦	૯૧૪૦૫.૮૪	૧૦૮૧૭૬.૦૨	૧૦૦૫૦૧.૪૫	૧૦૦૪૬૮.૪૮
૮	૨૦૧૪-૧૫	૨૧૯૧૯૨.૦૨	૧૮૬૮૦૦.૭૪	૯૨૫૭૭.૨૭	૧૨૮૭.૩૩	૩૮૧.૮૫	૩૮૧.૮૫
૯	૨૦૧૫-૧૬	૨૧૯૬૨૫.૪૨	૨૧૨૨૩૭.૫૨	૯૬૦૨૯.૨૩	૫૯૨.૨૫	૫૮૮.૫૮	૫૮૮.૫૮
૧૦	૨૦૧૬-૧૭	૨૩૨૫૨૨.૯૬	૧૭૨૦૯૬.૮૧	૯૩૬૦૫.૯૫	૬૦૮.૦૧	૫૯૫.૩૫	૧૫૯.૨૯

નાણાકીય જોગવાઇ અને ખર્ચ (રૂ. લાખમાં)				
ક્રમ	વર્ષ	મહેસુલ/મુડી		
		મૂળ જોગવાઇ	સુધારેલ જોગવાઇ	ખર્ચ
૧	૨૦૧૭-૧૮	૨૪૬૩૩૮.૫૧	૧૯૭૭૮૨.૦૭	૧૬૯૦૮૭.૮૨
૨	૨૦૧૮-૧૯	૨૭૩૨૮૪.૨૬	૨૨૮૩૯૧.૧૩	૧૭૦૮૧૩.૧૭

આઇ.સી.ડી.એસ. યોજના માટેની આયોજન સદરે કરવામાં આવેલ જોગવાઇ પૈકી સને ૨૦૧૮-૧૯ના વર્ષ માટેની રૂ.૫૯૮૪.૩૧ લાખની જોગવાઇ આદિજાતિ વિકાસ વિભાગના હવાલે રાખેલ છે.

વિભાગ-૩

મહત્વના કાર્યક્રમ પરત્વે કામગીરી સમીક્ષા

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ :-

પોષણ કાર્યક્રમ એ રાષ્ટ્રીય આરોગ્ય નીતિનો એક ભાગ છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના હેઠળ વિવિધ સેવાનું પેકેજ પુરું પાડવામાં આવે છે. સંકલિત બાળ વિકાસ સેવા યોજના એ લાભાર્થીલક્ષી પોષણ કાર્યક્રમ છે. સમાજના ૬ માસથી ૬ વર્ષ સુધીની વયના બાળકો તથા સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓમાં પ્રવર્તતા કુપોષણને નિવારવા માટે રાજય સરકાર દ્વારા આ ઉણપ દૂર કરવા માટે પોષણ કાર્યક્રમનું આયોજન તથા અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ ૬ માસ થી ૬ વર્ષની વયના બાળકોને ૫૦૦ કેલેરી અને ૧૨ થી ૧૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણ યુકત આહાર આપવામાં આવે છે અને કુપોષિત-અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકોને ૮૦૦ કેલેરી અને ૨૦ થી ૨૫ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુકત આહાર આપવામાં આવે છે. સગર્ભા - ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને આ યોજના હેઠળ ૬૦૦ કેલેરી અને ૧૮ થી ૨૦ ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તેવો પોષણયુકત આહાર આપવામાં આવે છે.

રાજ્ય સરકાર દ્વારા તા.૦૧/૦૪/૨૦૧૩ થી પૂરક પોષણ યોજના માટે પુનઃસુધારેલ દર નીચે મુજબ નક્કી કરેલ છે જે તમામ જિલ્લાઓમાં અમલમાં મૂકાયેલ છે.

લાભાર્થી વર્ગ	સુધારેલ દર (પ્રતિ લાભાર્થી પ્રતિ દિન)	કેલેરી (કિલો કેલેરી)	પ્રોટીન (ગ્રામ)
બાળકો (૬ માસ થી ૭૨ માસ)	રૂ! ૮.૦૦	૫૦૦	૧૨-૧૫
અતિ ઓછા વજનવાળા બાળકો (૬ માસથી ૭૨ માસ)	રૂ! ૧૨.૦૦	૮૦૦	૨૦-૨૫
સગર્ભા-ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓ	રૂ! ૯.૫૦	૬૦૦	૧૮-૨૦

પૂરક પોષણ કાર્યક્રમ હેઠળ અમલી યોજનાઓ :

૧ .બાળકો માટે ગરમ ભોજન અને ફળ-:

આંગણવાડીમાં આવતા ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના તમામ બાળકોને સવારે ગરમ નાસ્તો અને બપોરનું એક સમયનું ગરમ ભોજન તૈયાર કરી આપવામાં આવે છે. ભારત સરકારની માર્ગદર્શક સુચનાઓ તેમજ NFSA એક્ટને ધ્યાને લેતા આંગણવાડીમાં આવતા ૩ – ૬ વર્ષના તમામ બાળકોને સવાર અને બપોરના ગરમ ભોજન

માંથી ૫૦૦ કેલરી અને ૧૨-૧૫ પ્રોટીન મળી રહે તે મુજબ તેઓ માટે પૌષ્ટિક મેનુ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. આ સાથે આ બાળકોને અઠવાડીયામાં ૨ દિવસ ફળ આપવામાં આવે છે.

૨. ટેક હોમ રેશન :-

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના હેઠળ ૬ માસથી ૩ વર્ષ સુધીના તમામ બાળકો, ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકો, સગર્ભા સ્ત્રીઓ, ધાત્રી માતાઓ અને કિશોરી લાભાર્થીઓને પૂરક પોષણ આહાર તરીકે બાલશકિત, માતૃશકિત અને પૂર્ણાશકિત ટેક હોમ રેશન(THR) તરીકે આપવામાં આવે છે. હાલમાં ટેક હોમ રેશનના ઉત્પાદન અને વિતરણની વ્યવસ્થા ગુજરાત કોપરેટીવ મિલ્ક માર્કેટિંગ ફેડરેશન (GCMMF) મારફતે કરવામાં આવેલ છે, જે અન્વયે હાલમાં પ્રારંભિક ધોરણે ગુજરાતના ૫ જિલ્લાના ૬ ઘટકમાં ઉક્ત ટીએચઆર આપવામાં આવે છે. જેમાં લાભાર્થીને નિર્ધારીત પ્રોટીન, કેલરી અને માઇક્રોન્યુટ્રીશન મળી રહે તે રીતે તૈયાર કરવામાં આવેલ છે, જે નીચે મુજબ છે

- બાલશકિત ૬ -:માસથી ૩ વર્ષના વયજૂથના બાળકોનું પોષણ સ્તર ઉચું લાવવા માટે વિશેષ પૂરક આહાર "બાલશક્તિ" તૈયાર કરવામાં આવ્યો છેઆ માટે . સામાન્ય વજનવાળા ૬ માસથી ૩ વર્ષના બાળકો કે જેમને ૫૦૦ કેલરી અને ૧૨ ૧૫-ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે માટે બાલશકિતના ૫૦૦ ગ્રામના ૭ પેકેટ, તેમજ અતિશય ઓછા વજનવાળા ૬ માસથી ૩ વર્ષના બાળકોને ૮૦૦ કેલરી અને ૨૦ ૨૫-ગ્રામ પ્રોટીન મળી રહે તે બાળકોને ૫૦૦ ગ્રામના ૧૦ પેકેટ અને ૩ વર્ષથી ૬ વર્ષના અતિઓછા વજનવાળા બાળકોને ૫૦૦ ગ્રામના ૪ પેકેટ ટેક હોમ રેશન આપવામાં આવે છે .
- માતૃશકિત -:પૂરક પોષણ યોજના હેઠળ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને ૬૦૦ કેલરી અને ૧૮૨૦ - પ્રોટીન મળી રહેતેવા પોષણયુક્ત આહાર ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છેસગર્ભા અને . ધાત્રી માતાઓને માતૃશકિતના ૧ કિ ગ્રાના ૪ પેકેટ.ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે.
- પૂર્ણાશકિત -: પૂરક પોષણ યોજના હેઠળ કિશોરીઓને ૬૦૦ કેલરી અને ૧૮ ૨૦ પ્રોટીન મળી રહે- તેવા પોષણયુક્ત આહાર ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છેકિશોરીઓને પુર્ણા .શકિતના ૧ કિ ગ્રાના ૪ પેકેટ.ટેક હોમ રેશન તરીકે આપવામાં આવે છે

હાલમાં ટેક હોમ રેશનના ઉત્પાદન અને વિતરણની વ્યવસ્થા GCMMF મારફતે કરવામાં આવેલ છે જે અન્વયે હાલમાં પ્રારંભિક ગુજરાતના ૫ જિલ્લાના ૬ ઘટકના લાભાર્થીઓને ટેક હોમ રેશન હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ છે .

ટેક હોમ રેશન પુરૂ પાડવા ની વચગાળાની વૈકલ્પીક વ્યવસ્થા :૬ માસ થી ૩ વર્ષના બાળકો , આંગણવાડીમાં આવતા ૩ વર્ષ થી ૬ વર્ષના ઓછા વજનવાળા બાળકો સગર્ભા માતા, ધાત્રી માતા અને કિશોરીઓને ટેક હોમ રેશન આપવા માટે વિકેન્દ્રીકરણના ભાગ રૂપે ગુજરાત કોપરેટીવ મિલ્ક માર્કેટિંગ ફેડરેશન)GCMMF) અને દૂધ સંઘો કામ કરતા થાય ત્યા સુધી વચગાળાની વૈકલ્પીક વ્યવસ્થા રૂપે હાલ ઘઉંમગદાળ , દ્વારા સસ્તા અનાજની દુકાનથી આંગણવાડી મારફતે .અને તેલ ગુજરાત રાજ્ય નાગરિક પુરવઠા નિગમ લી આમ .પુરૂ પાડવામાં આવશે, GCMMF દ્વારા ૬ ઘટકમાં અપાતાં ટેક હોમ રેશનના બાદ કરતાં બીજા જીલ્લાઓમાં વર્ષ ૨૦૧૮ (૨૦૧૮ અંતિત-માર્ચ) ૧૯-દરમ્યાન કુલ ૫૨૬ લાખ લાભાર્થીઓને ટેક હોમ રેશન . .હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ છે

૩ .દૂધ સંજીવની યોજના -:

રાજયના ૬ પછાત જીલ્લાઓના ૧૦ ઘટકોમાં બનાસકાંઠા), અમીરગઢ અને દાંતા, વડોદરાકવાંટ-, નર્મદા-ડેડીયાપાડા-૧ અને ૨, તાપીઉચ્છલ-, દાહોદઝાલો-દ-૧ અને ૨, પંચમહાલસંતરામપુર ૧- અને ૨ (૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડીયામાં બે વખત ૧૦૦ મી .લી.પેશ્ચુરાઈઝડ ફલેવર્ડ ફોર્ટીફાઈડ દૂધ આપવાની શરૂઆત કરવામાં આવી છે .રાજયના ૬ જીલ્લાઓના ટ્રાયબલ વિસ્તારના ૧૦ ઘટકોમાં ૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને અઠવાડીયામાં બે દિવસ દુધ આપવા માટેની દુધ સંજીવની યોજના તા-૨૪ .૧૨૨૦૦૯ ના ઠરાવથી અમલમાં - -વર્ષ ૨૦૧૪ .હતી૧૫માં તા૨૦૧૪ ના ઠરાવથી ૧૯ તાલુકાના ૨૮ ઘટકોમાં તેમજ બે નવા ઘટકો ઉમેરતા -૮-૧ . .કુલ ૩૦ ઘટકોમાં દુધ સંજીવની યોજના શરુ કરવામાં આવેલ છે

૪. ત્રીજુ ભોજન -:

આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં કુપોષિત બાળકોનું વજન વધારવા માટે ૩ થી ૬ વર્ષના બાળકોને વર્ષ ૨૦૧૨ના ધોરણ પ્રમાણે રૂ. ૩ ની મર્યાદામાં ટેક હોમ રેશન ઉપરાંત ત્રીજુ ભોજન આપવાની જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે. ત્રીજુ ભોજન ઓછા વજનવાળા તમામ બાળકોને આંગણવાડી કેન્દ્રથી છુટયા પછી પુરક પોષણ આહાર તરીકે ઘરે લઇ જવાનું રહે છે. આંગણવાડી કેન્દ્ર ધ્વારા આપવામાં આવતા સવારના નાસ્તા તથા બપોરના આહાર ઉપરાંત સામાન્ય ઓછા વજનવાળા અને અતિશય ઓછા વજનવાળા બાળકો (WHO ના ગ્રોથ ચાર્ટ પ્રમાણે પીળા અને લાલ ઝોનમાં આવતા બાળકો) ને ૫૦ ગ્રામ જથ્થાવાળુ લાડું, ત્રીજા આહાર ઘરે લઇ જવાના (THR) તરીકે અઠવાડીયામાં ૬ દિવસ (સોમ થી શનિ) આપવામાં આવે છે. આ પુરક પોષણ આહાર એનર્જી ડેન્સ, પ્રોટીન સભર તેમજ ઓછા જથ્થાવાળુ રહેશે. જેમાં લાભાર્થી દીઠ લાડુ આપવામાં આવે છે.

૫. ડબલ ફોર્ટિફાઇડ મીઠું -:

બાળકોના યોગ્ય વૃધ્ધિ અને વિકાસ માટે પૂરતું પોષણ મળવું ખૂબ જ જરૂરી છે. તેમજ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને તેમને અને બાળકના પોષણની જરૂરીયાતને પુરૂ પાડવા રોજીંદી જરૂરિયાત કરતા વધારે શક્તિ, પ્રોટીન, વિટામીન્સ, ખનીજ તત્વો વગેરે પોષક તત્વોની જરૂરિયાત હોય છે. શરીરને સુક્ષ્મ પોષકતત્વો ખૂબ જ ઓછી માત્રામાં જરૂરી હોય છે પરંતુ સામાન્ય શારીરિક કાર્ય, વૃધ્ધિ અને વિકાસ માટે ખૂબ જ જરૂરી છે. વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯માં આઇસીડીએસ અંતર્ગત લાભાર્થીઓને આર્યન અને આયોડીન ડબલ ફોર્ટીફાઇડ મીઠું આપવાની નવી બાબતની રૂ. ૨૦.૫૭ કરોડની બજેટ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે. જેમાં આઇસીડીએસ હેઠળ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ૧ કિ.ગ્રા પ્રતિ માસ અને સગર્ભા ધાત્રી અને કિશોરીઓને ૧ કિ.ગ્રા ડબલ ફોર્ટીફાઇડ પ્રતિ માસ આપવાનું થાય છે. ડબલ ફોર્ટીફાઇડ (એટલે કે આયોડીન અને આયર્નયુક્ત) મીઠુમાં Iron: 850-1100 ppm Iodine: 30ppmનું પ્રમાણ રહેશે

૬. મંગળ દિવસ :-

ગુજરાતમાં કુપોષણનો દર ઘટાડવા માટે, સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને પોષણ અને આરોગ્ય અંગેનું શિક્ષણ આપવું, પૂર્વ પ્રસુતિ સેવાઓ આપવી, જોખમી સગર્ભા માતાઓને ઓળખીને સંદર્ભ સેવાઓ પૂરી પાડવી તેમજ બાળકોના વાલીઓને કુપોષણ અંગે જાગૃત કરવા સમુદાયની સામેલગીરી થકી જન આંદોલન સ્વરૂપે

આંગણવાડી કક્ષાએ ૪ મંગળદિવસની ઉજવણી કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે મુજબ પ્રથમ મંગળવાર-સુપોષણ સંવાદ, બીજો મંગળવાર-બાલતુલા દિવસ, ત્રીજો મંગળવાર-અન્નપ્રાશન અને બાળદિન અને ચોથો મંગળવાર-અન્ન વિતરણ અને પૂર્ણા દિવસ તરીકે ઉજવણી કરવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

૭. પોષણ સુધા યોજના :-

સ્ત્રીના જીવનમાં સગર્ભા અને ધાત્રી અવસ્થા ખુબ મહત્વપુર્ણ છે. આ અવસ્થા દરમિયાન માતાઓને ગર્ભમાં રહેલ શીશુ અને સ્તનપાન કરાવવા માટે વધુ પ્રમાણમાં પોષણની જરૂરીયાત રહે છે. જેને ધ્યાને લેતા, ગુજરાત સરકાર દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ થી પ્રાયોગિક ધોરણે રાજ્ય બજેટમાં પાંચ જિલ્લાઓના ૬ તાલુકાઓમાં પોષણ સુધા યોજના (સ્પોટ ફીડીંગ પ્રોગ્રામ) શરૂ કરવામાં આવેલ છે. સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓમાં પાંડુરોગમાં ઘટાડો તેમજ તેઓની પોષણ સ્થિતિ અને પ્રસૂતિના પરિણામોમાં સુધારો લાવવાનો છે. જેમાં તમામ સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓને આંગણવાડી કેન્દ્ર ઉપર જ રોજ એક વખત સંપુર્ણ ભોજન આપવામાં આવે છે તથા તેની સાથે સાથે આઇ.એફ.એ અને કેલ્શિયમની ગોળી પણ આપવામાં આવે છે.

૮. અન્ય મુખ્ય યોજનાઓની વિગતો:-

૮.૧ નવા નંદઘર બાંધકામ,રીપેરીંગ તથા જર્જરીત માટે આંગણવાડી બાંધકામ :-

ગુજરાત રાજયમાં મંજૂર થયેલ કુલ ૫૩૦૨૯ આંગણવાડી કેન્દ્રો કાર્યાન્વિત છે. ૪૨૭૨૭ આંગણવાડી કેન્દ્રો પોતાના મકાનમાં બેસે છે. જે આંગણવાડી કેન્દ્રોને પોતાના મકાન નથી તેવા બાકી રહેતા કુલ ૧૦૩૦૨ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે સને ૨૦૦૮-૦૯થી આંગણવાડી કેન્દ્રોના બાંધકામની કામગીરી કરવામાં આવે છે. એકસરખા બાંધકામથી તૈયાર થયેલા આ કેન્દ્રોને નંદઘર નામ આપવામાં આવ્યુ છે .

સન ૨૦૧૯“ ૨૦ માં કુલ ૧૨૦૦-નંદઘર” બનાવવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છેજેમાં ભારત . .૦૦ લાખ નિયત કરવામાં આવેલ છે.૭ .સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ કુલ રૂ જે પૈકી રૂ.૦૦ લાખ મનરેગા યોજના હેઠળ જયારે રાજય સરકારની એક મકાનની યુનિટ કોસ્ટ રૂ.૫ .૨૦૦ લાખ . .નિયત કરવામાં આવેલ છે જેમાં ભારત સરકારશ્રી દ્વારા એક યુનિટદીઠ રૂ૦૦ લાખ અને રાજય સરકારશ્રી .૧. .દ્વારા રૂ૧ .૨૦ ના બજેટમાં રૂ-૨૦૧૯ ૦૦ લાખના શેરફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ જોગવાઇ અન્વયે સન. ૨૪૦૦.૦૦ લાખની નવી બાબત તરીકે જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

૮.૨ આંગણવાડી રીપેરીંગ:-

ગુજરાત રાજયમાં કાર્યાન્વિત આંગણવાડીઓ જે પોતાના મકાનો ધરાવે છે તેના રીપેરીંગ માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં ભારત સરકારશ્રીની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ મરામતના એક આંગણવાડીના રૂ. ૩૦૦૦/- (ત્રણ હજાર) નકકી કરવામાં આવેલ છે. આ કોસ્ટના શેરીંગમાં ભારત સરકારના ૬૦ ટકા અને રાજય સરકારના ૪૦ ટકા શેર ફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ કરવાની જોગવાઇ છે.

ગુજરાત રાજયમાં કાર્યાન્વિત આંગણવાડીઓ જે પોતાના મકાનો ધરાવે છે તેના અપગ્રેડેશન માટે વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં ભારત સરકારની નવી ગાઇડલાઇન મુજબ એક આંગણવાડીના અપગ્રેડેશન ના રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- (બે લાખ) નકકી કરવામાં આવેલ છે. તેમજ આ કોસ્ટના શેરીંગમાં ભારત સરકારના ૬૦ ટકા અને રાજય

સરકારના ૪૦ ટકા શેર ફાળા પ્રમાણે કોસ્ટ શેરીંગ કરવાની જોગવાઇ છે. સને ૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષમાં કુલ ૭૯૪ આંગણવાડી કેન્દ્રોના મકાન અપગ્રેડેશન માટે આયોજન કરવામાં આવેલ છે, જેમાં ભારત સરકારના નકકી કરેલ રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦/- (બે લાખ) યુનિટ કોસ્ટ રાખેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં રૂ.૧૨૯૪.૫૯ લાખની જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

૮.૩ ઇડલી કુકર, સ્ટવ, ગેસ કનેકશન વગેરે સુવિધાઓ :-

સુપ્રીમ કોર્ટની સુચનાઓ મુજબ બાળકોને અને માતાઓને તાજો રાંધેલો ખોરાક દરરોજ પુરો પાડવાનો થાય છે અને આ સુવિધા વર્ષના ૩૦૦ દિવસ દરમ્યાન પ્રાપ્ત કરવાની છે. પુરક પોષણ તૈયાર કરવા માટે હાલ બળતણમાં લાકડા અથવા કેરોસીનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. પરંતુ જો લાકડાં અને કેરોસીનના બદલે ગેસ કનેકશન આપવામાં આવે અને ગેસ અને કુકરથી જો રાંધવાની પ્રક્રિયા કરવામાં આવે તો બળતણ તેમજ રાંધવાના સમયમાં કરકસર થાય એમ જણાયેલ છે. જે જગ્યા ઉપર પ્રાયોગિક ધોરણે ગેસ કનેકશનથી રાંધવાનું કામ કરવામાં આવે તો ૨૦% જેવો બળતણનો ખર્ચ બચત થયેલ તેમ જોવા મળેલ છે. તેથી ઇડલી કુકર, ઉભુ રસોડુ, સ્ટવ, ગેસ કનેકશન વગેરે સુવિધાઓ ઉભી કરવામાં આવેલ છે. કુલ ૪૬૨૫૫ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ કનેકશન અને ૪૭૭૩૨ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ઇડલી કુકરની સુવિધા આપવામાં આવેલી છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં બાકી રહેતા આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ કનેકશન, ગેસ સ્ટવ અને ઇડલીકુકર પુરા પાડવા માટે કોઇ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ નથી. તેમજ ૫૩૦૨૯ મંજુર પૈકી કાર્યાન્વિત આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં ગેસ રીફીલીંગ માટે આંગણવાડી કેન્દ્ર દીઠ રૂ.૮૦૦/- લેખે કુલ રૂા.૧૨,૦૯,૪૩,૦૦૦/- જેટલો ખર્ચ થવા સંભવ છે.

૮.૪ સંપૂર્ણ સ્વચ્છતા અભિયાન યોજના (ટોટલ સેનીટેશન) :-

સ્વચ્છતા મૂલ્યોને ધ્યાનમાં રાખીને આ અભિયાન હેઠળ આંગણવાડીના બાળકોમાં સ્વચ્છતાની ટેવો કેળવાય, બાળકોને સ્વચ્છત વાતાવરણ પુરૂ પડાય તથા જે ૮૦ ટકા રોગો ગંદકી અને પ્રદુષિત પાણીથી થાય છે. તેમાંથી મહદ અંશે બાળકોને રોગના ભોગ બનતા અટકાવી અને બચાવી શકાય. જીલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજેન્સીની સહાયથી સ્વચ્છતા સંકુલ બનાવવામાં આવેલ છે. સ્વચ્છતા અભિગમ અંગે જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી, લોક જાગૃતિ માટે શૌચાલયનો પ્રયોગ કરવા, સ્વચ્છ રાખવા માટે, આંગણવાડી કેન્દ્રોના તમામ કર્મચારીઓને જરૂરી તાલીમ અને સાધન સામગ્રી આપવામાં આવે છે. કન્ટીજન્સી ખર્ચ જે આંગણવાડી દીઠ ૧૦૦૦ હતો. જે હાલ કુલ ૭૮૫ આંગણવાડી કન્દ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂા.૧૨,૦૦૦/- કરવામાં આવેલ છે અને તેમાંથી ડોલ સાબુ, નેઇલકટર, ફીનાઇલ, સાવરણી, પાણી પીવાના ડોયા, પાણીની ગરણી વિગેરે સાધન આપવામાં આવે છે. આમ નાના બાળકની નાનામાં નાની જરુરીયાતનો ખ્યાલ રાખી બાળકોમાં સ્વચ્છતાની સુટેવો પડે અને રોગોથી મુકત સ્વસ્થ બાળક રહે તેવા ઘનિષ્ઠ પ્રયત્નો કરવામાં આવેલ છે. તથા નવી ગાઇડ લાઇન મુજબ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં પાણીની સવલત માટે કુલ ૫૧ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે આંગણવાડી દીઠ રૂા.૧૦,૦૦૦/- કરવામાં આવેલ છે.

૮.૫ આંગણવાડી કેન્દ્રોમાં મ્યુઝીકલ સિસ્ટમની સુવિધા :

સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના અંતર્ગત, રાજ્યમાં ચાલતા આંગણવાડી કેન્દ્રોના લાભાર્થીઓ, આંગણવાડી કેન્દ્રોના કાર્યકર દ્વારા આપવામાં આવતી સૂચનાઓ, સરકારી યોજનાઓની માહિતી, માર્ગદર્શન વિગેરે વિષેની માહિતી, હુટર-સ્પીકરની મદદથી આપવા માટે સંગીત પ્રણાલીની સુવિધા પુરી પાડવામા આવનાર છે. જેના માટે વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦માં રાજ્યના ૩૦૦૦ આંગણવાડી કેન્દ્રો માટે રૂ.૫૦૦૦ ના યુનીટ ખર્ચ અનુસાર રૂ.૧૫૦.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઈ નવી બાબત તરીકે સૂચવવામાં આવી છે.

૮.૬ આઇસીડીએસ તાલીમ કાર્યક્રમ :-

- વર્ષ ૨૦૧૯૨૦મ-ાં કુલ ૧૧૦૮૫ આંગણવાડી કાર્યકર, તેડાગર અને મુખ્ય સેવિકા બહેનોની જોબ:ઓરીએન્ટેશન તાલીમ કરવા ૬૦/૪૦ મુજબ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે .
- ૨૫૦૦ આંગણવાડી તેડાગરની બહેનોની રસોઇ તાલીમ માટે સ્ટેટ બર્ડન જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે .
- રાજયમાંથી ૧૦૦ આંગણવાડી કાર્યકર બહેનો માટે ડૉ બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી દ્વારા. CCCD કોર્સ માટે રૂજેથી કરીને આંગણવાડી .જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે (સ્ટેટ બર્ડન) ૦૦ લાખની.૧. .કાર્યકર બહેનો વધુ સારી રીતે બાળવિકાસ અને પોષણની માહિતી મેળવી શકે
- રાજયમાં ૨૮,૮૬૮ આંગણવાડી કાર્યકર બહેનોને શિશુ અને નાના બાળકોની ખોરાક પ્રથાની તાલીમ (IYCF) માટે સ્ટેટ બર્ડન જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે .
- રાજય સરકાર દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૯૨૦ મા- આઇ પ્રવૃતિઓ માટે .સી.ઇ.બજેટ મંજૂર કરવામાં આવેલ છેઆ . બજેટ જોગવાઇનો ઉપયોગ લોકોમાં જનજાગૃતિ લાવવા માટે માસમિડિયા, હોર્ડીંગ, બેનર,લીફલેટ વગેરે જેવા આઇ .ના માધ્યમોથી કરવામાં આવશે.સી.ઇ.

સેટકોમ કાર્યક્રમો દ્વારા દર મહિને પહેલા અને ત્રીજા શનિવારે આંગણવાડી કાર્યકર, તેડાગર બહેનો તથા જિલ્લા અને ઘટક કચેરીના તમામ સ્ટાફને બાયસેગ સ્ટુડીયોની વંદે ગુજરાત-૧ ચેનલ દ્વારા નિષ્ણાંતો દ્વારા માર્ગદર્શન આપવામાં આવશે.

૯. સ્કિમ ફોર એડોલસન્ટ ગર્લ્સ – (SAG):- રાજ્યના ૩૩ જીલ્લાઓમાં એસ.એ.જી. યોજના કાર્યાન્વિત છે. આ યોજના હેઠળ ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની શાળાએ ના જતી કિશોરીઓનો પુરક પોષણ, જીવન કૌશલ્ય, તાલીમ, પોષણ આરોગ્ય, શિક્ષણ, વોકેશનલ તાલીમ વગેરે સેવાઓ આપવામાં આવશે.

- એસજી યોજના હેઠળ ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની શાળાએ ના જતી કિશોરીઓને પુરક પોષણ આપવામાં .એ. ૫ ની ૩૦૦ દિવસ માટેની જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.૯ .દૈનિક લાભાર્થી દીઠ રૂ .આવે છે.
- નોનન્યુટ્રીશન કમ્પોનંટમાં પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ પ્રતિ માસ પ્ર-તિ ચોથા મંગળવારે રૂ૬૦ ની . .જોગવાઇ છેજેમાં વોકેશનલ તાલીમ ,પોષણ શિક્ષણ, લાઇફ સ્કીલ એજ્યુકેશન જેવી સેવાઓ આપવામાં આવે છે.
- વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦માં ચાલુ બાબત તરીકે એનટીઆર-૧૩ આઈસીડીએસ જનરલ સદરે રૂ.૩૪૧૨૧૪ લાખ., ટ્રાયબલ સદરે રૂ.૨૭૯૯.૨૦ લાખ, અને એસ પી સદરે.સી.રૂ.૨૫૬ ૮૨.લાખ ની ચાલુ બાબત તરીકે જોગવાઇ સુચવવામાં આવેલ છે.

•

૧૦. કિશોરી શક્તિ યોજના (પૂર્ણા યોજના)

ભારત સરકારની SAG યોજનાથી રાજ્યની ૧૧ થી ૧૪ વર્ષની શાળાએ ન જતી કિશોરીઓને આવરી લેવામાં આવે છે. પરંતુ ૧૫ થી ૧૮ વર્ષની કિશોરીઓ માટે શાળાએ જતી, ન જતી તમામ કિશોરીઓ માટે ગુજરાત રાજ્યમાં PURNA (પ્રિવેન્સન ઓફ અન્ડરન્યુટ્રીશન એન્ડ રીડકશન ઓફ ન્યુટ્રીશનલ એનિમિયા અમોંગ એડોલેશન્ટ ગર્લ્સ) ની શરૂઆત એપ્રિલ-૨૦૧૮ માં કરવામાં આવેલ છે.

ગુજરાત રાજ્યના ૧૦૦% સ્ટેટ બર્ડનથી રાજ્યના ૩૩ જિલ્લાઓ તથા તમામ કોર્પોરેશન વિસ્તાર સાથે પૂર્ણા યોજના હેઠળ ૧૫ થી ૧૮ વર્ષની કિશોરીઓ માટે પૂરક પોષણ આહાર, પોષણ આરોગ્ય શિક્ષણ, જીવન કૌશલ્ય તાલીમ, વ્યવસાયિક તાલીમ, લાભાર્થીઓના લોહતત્વની ગોળીઓ આપવામાં આવે છે. પુરક પોષણ સેવાઓમાં લાભાર્થી દીઠ રૂ. ૯.૫૦ ની ૩૦૦ દિવસ માટે જોગવાઇ કરેલ છે.

બિન-પોષણ સેવાઓ જેવી કે જીવન કૌશલ્ય, તાલીમ, પોષણ આરોગ્ય, શિક્ષણ, વોકેશનલ તાલીમ, વગેરે સેવાઓ આપવામાં આવે છે. બિન-પોષણ સેવાઓ માટે પ્રતિ માસ પ્રતિ ચોથા મંગળવારે પ્રતિ આંગણવાડી દીઠ રૂ.૧૪૦/- ની જોગવાઈ કરેલ છે. યોજના અંતર્ગત ૨૦૧૮-૧૯માં નોંધાયેલ ૧૨૪૫૪૧૯ કિશોરીઓ પૈકી ૧૦૭૯૧૧૨ કિશોરીઓને લાભ આપવામાં આવેલ છે.

આ યોજના હેઠળ વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે રૂ. ૮૭૧૪.૫૭ લાખની જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

૧૧. પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (PMMVY):-

ભારત સરકાર દ્વારા યોજનાનું વિસ્તૃતિકરણ તા.૦૧/૦૧/૨૦૧૭ ની અસરથી સમગ્ર દેશમાં લાગુ કરવામાં આવેલ છે. યોજનાનો મુખ્ય હેતું સગર્ભા ,ધાત્રી માતા અને નવજાત શિશુનાં આરોગ્ય અને પોષણ સ્થિતિમાં સુધારો લાવવાનો છે. યોજનાનો લાભ મેળવવા માટે સગર્ભા/ ધાત્રી માતાએ કેટલીક શરતો પુર્ણ કરવાની હોય છે. શરતો પુર્ણ કર્યેથી લાભાર્થી ને રૂ. ૫૦૦૦/- ની સહાય ત્રણ હપ્તામાં ચૂકવવામાં આવે છે. પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજનાના અમલીકરણ માટે રૂ. ૪૦૭૯.૦૭ લાખની નાણાંકીય વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં બજેટ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

૧૨. માતા યશોદા એવોર્ડ

આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનોની શ્રેષ્ઠ કામગીરી માટે "માતા યશોદા એવોર્ડ"

સંકલિત બાળવિકાસ યોજના અંતર્ગત કાર્યરત આંગણવાડી કેન્દ્ર પરના માનદ કાર્યકર અને તેડાગર એ યોજના અંતર્ગત સમુદાય અને તંત્ર વચ્ચેની મહત્વની કડી છે. આ માનદ્દ કાર્યકરની સેવાઓને વધુ સુદ્રઢ બનાવવા અને તેઓને વધુ કાર્યદક્ષતાથી સેવાઓ પુરી પાડવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા અંગે રાજય સરકાર તરફથી આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરને પ્રોત્સાહક ઈનામ આપવા રાજય સરકાર દ્વારા આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગર બહેનોની શ્રેષ્ઠ કામગીરી માટે "માતા યશોદા એવોર્ડ" આપવાની યોજના અમલમાં મુકવામાં આવેલ છે. તે અન્વયે આંગણવાડી કાર્યકરને રાજયકક્ષાનો રૂા.૫૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ/ જિલ્લાકક્ષાનો રૂા.૩૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ/ ઘટકકક્ષાનો રૂા.૨૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ અને આંગણવાડી તેડાગરને રાજયકક્ષાનો રૂા.૩૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ/ જિલ્લાકક્ષાનો રૂા.૨૧૦૦૦/-નો એવોર્ડ/ ઘટકકક્ષાનો રૂા.૧૧૦૦૦/- નો એવોર્ડ આપવાનું ઠરાવેલ છે, જેમાં જિલ્લાકક્ષાના/મહાનગરપાલિકાકક્ષાના/ ઘટકકક્ષાના અને નગરપાલિકાકક્ષાના તમામ આંગણવાડી કાર્યકરો અને આંગણવાડી તેડાગરને આવરી લેવામાં આવે છે. અને પાત્રતા ધરાવવા અંગેના નિયત માપદંડો નીચે મુજબ છે.

<u>માતા યશોદા એવાર્ડ માટે કામગીરીના માપ દંડો</u>

- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રની શ્રેણી
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રના લાભાર્થીઓની નોંધણી
- ❖ પુરક પોષણ હેઠળ આવરી લેવામાં આવેલ લાભાર્થી
- ❖ લાભાર્થીઓને આપવામાં આવેલ આરોગ્ય સબંધિત સેવાઓ
- ❖ ગ્રોથ મોનીટરીંગ
- ❖ રેકંડ રજીસ્ટર તેમજ અન્ય ખાધ્ય સામગ્રીની જાળવણી
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રમાં લાભાથીઓને અનુરૂપ મહત્વના દિવસ અને સપ્તાહની ઉજાવણી
- ❖ લોક સહકાર
- ❖ આઇ.સી.ડી.એસ.ને સબંધિત અન્ય યોજનાઓના અમલીકરણ બાબત
- ❖ આંગણવાડી કેન્દ્રની કામગીરીમાં તેડાગર બહેનોની ભુમિકા

ઉપરોકત એવોર્ડ જુદી જુદી કક્ષાએ નકકી કરેલ જુદી જુદી કમિટિઓ દ્વારા નકકી કરી આપવામાં આવે છે. આ માટે ચાલુ વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ ના બજેટ અંદાજમાં રૂ. ૧૮૬.૦૩ લાખની જોગવાઇ ચાલુ બાબત તરીકે કરવામાં આવેલ છે.

૧૩. માતા યશોદા ગૌરવનિધિ

માતા યશોદા ગૌરવનિધિ વિમા યોજના અંતર્ગત આંગણવાડી કાર્યકરો તથા તેડાગર બહેનોને વિમા કવચ પુરૂ પાડવાના હેતુથી રૂ.૫૦/- નો ફાળો રાજ્ય સરકાર અને બાકીના રૂ.૫૦/-નો ફાળો વિમા પોલીસી ધારક આંગણવાડી કાર્યકર/તેડાગર બહેનોએ ચૂકવવાનો રહે છે. આમ માસિક રૂ.૧૦૦/- ના પ્રિમિયમ પૈકી રૂ.૧૭/- ની રકમ વિમા પેટે તથા બાકી રહેતી રૂ.૮૩/- ની રકમ વિમા ધારકની બચત તરીકે જમા થાય છે. વિમા ધારક વય નિવૃત્ત થાય ત્યારે તેના ખાતે તેની થયેલ બચત રકમ વ્યાજ સહિત મળવાપાત્ર થાય છે. જો વિમા ધારક વય નિવૃત્ત પહેલાં અવસાન પામે તો રૂ.૫૦,૦૦૦/- અને બચત રકમ વ્યાજ સહિત આપવામાં આવે છે.

વાર્ષિક યોજના - ૨૦૧૯-૨૦

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	યોજના નંબર (૬ અંકમાં)	માંગણી નંબર/ મુખ્ય સદર/ પેટા સદર/ ગૌણ સદર/ પેટા સદર/એન.ટી.આર.	વાર્ષિક યોજના ૨૦૧૯-૨૦ (જોગવાઇ)		
			કુલ	ચાલુ બાબત	નવી બાબત
૦	૧	૨	૩	૪	૫
૧	૧૧૭૯૮૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-2 આઇ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય	૩૭૪૮૯.૪૬	૩૭૩૮૯.૪૬	૧૦૦.૦૦
૨	૧૨૭૯૮૬	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ NTR-2 આઇ.સી.ડી.એસ. ટ્રાઇબલ (ટી.એસ.પી)	૩૦૯૦૭.૧૯	૩૦૯૦૭.૧૯	૦.૦૦
૩	૧૩૭૯૮૭	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-3 ખાસ અંગભૂત યોજના	૪૩૯૬.૮૮	૪૩૯૬.૮૮	૦.૦૦
૪	૧૧૭૯૮૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-5 મનરેગા હેઠળ બાંધકામ	૨૮૬૫.૦૦	૦.૦૦	૨૮૬૫.૦૦
૫	૩૬૫૬૫૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ NTR-6 કિશોરી શકિત યોજના	૯૮૮૬.૭૪	૮૭૧૪.૫૭	૧૧૭૨.૧૭
૬	૧૧૭૯૯૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10 આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો	૨૬૫૬૦.૭૧	૨૬૫૬૦.૭૧	૦.૦૦
૭	૧૧૭૯૯૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR-11 માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૮૬.૦૩	૧૮૬.૦૩	૦.૦૦
૮	૧૧૭૯૮૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ NTR-9 આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ	૧૨૯૪.૫૯	૧૨૯૪.૫૯	૦.૦૦

૯	૧૧૫૬૫૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ NTR-12 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૯૩૪.૧૫	૧૯૩૪.૧૫	0.00
૧૦	૧૧૫૬૫૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ NTR-13 રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેંન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા) જનરલ	૩૪૧૨.૧૨	૩૪૧૨.૧૨	0.00
૧૧	૧૧૫૬૫૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ NTR-13 રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેંન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ(સબલા) ટ્રાઈબલ	૨૭૯૯.૨૦	૨૭૯૯.૨૦	0.00
૧૨	૧૧૫૬૫૨	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-13 રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેંન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા) એસ.સી.પી	૨૫૬.૮૦	૨૫૬.૮૦	0.00
૧૩	૩૬૫૬૫૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ NTR-15 પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (પીએમએમવીવાય)	૪૦૭૯.૦૭	૪૦૭૯.૦૭	0.00
૧૪	૧૬૫૬૫૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ NTR-19 પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૭૯૫.૦૧	૦.૦૧	૭૯૫.00
૧૫	૧૬૫૬૫૯	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૭ NTR-20 મીશન મંગલમ	૦.૦૧	૦.૦૧	0.00
૧૬	૧૬૫૬૬૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ NTR-21 ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક મશીન	૨૭૨૫.૧૪	૨૦૩૮.૬૮	૬૮૬.૪૬
૧૭	૧૧૫૬૫૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ મિશન બલમ સુખમ-આઇસીડીએસ મિશન	૧૧૮૫૪.03	૧૦૨૦૪.૧૪	૧૬૪૯.૮૯
૧૮	૧૧૫૬૬૧	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22	૧૪૦.00	૧૪૦.00	0.00

		બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન			
૧૯	૫૧૫૬૫૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-18 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ	૬૨૪૧૯.૫૧	૬૧૧૦૬.૫૧	૧૩૧૩.00
૨૦	૧૧૫૬૫૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ NTR-16 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ	૧૯૫૫૮.૯૮	૧૯૫૫૮.૯૮	0.00
૨૧		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૨૩૨૨૩.૬૧	૨૨૯૪૪.૭૩	૨૭૮.૮૮
૨૨		૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૭૮૬.૧૦	૭૮૬.૧૦	0.00
૨૩		૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-03 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત)	૧૨૦.00	૧૨૦.00	0.00
		કુલ	૨૪૭૬૯૦.૩૩	૨૩૮૮૨૯.૯૩	૮૮૬૦.૪૦

<u>ભાગ – ૩</u>

<u>પત્રક – ક.</u>

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનુ વર્ગીકરણ

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ ખર્ચ દર્શાવતુ પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	માંગણી નંબર/પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર	૨૦૧૮-૧૯ નો ખર્ચ		
		મહેસુલ	મુડી	કુલ
૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-2 આઇ.સી.ડી.એસ. જનરલ	૩૩૮૧૮.૯૯	0.00	૩૩૮૧૮.૯૯
૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ NTR-2 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઇ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ	૨૨૨૨૩.૭૭	0.00	૨૨૨૨૩.૭૭
૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-3 આઇ.સી.ડી.એસ એસ.સી.પી.	૪૭૯૪.૦૨	0.00	૪૭૯૪.૦૨
૪	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ NTR-13 ૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ NTR-13 ૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ NTR-13 કિશોરી બાળાઓના સશકિતકરણ માટેની રાજીવ ગાંધી યોજના (સબલા)	૧૦૨૦૭.૬૭	0.00	૧૦૨૦૭.૬૭
૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ NTR-10 આંગણવાડી કાર્યકર અને તેડાગરને વધારાની સવલતો	૨૩૮૦૫.૫૪	0.00	૨૩૮૦૫.૫૪
૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ NTR- માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૫૩.૭૮	0.00	૧૫૩.૭૮
૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ NTR-12 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશકિતકરણ	૧૭૨૭.૧૭	0.00	૧૭૨૭.૧૭
૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ NTR-15 PMMVY	૪૫૫૦.૫૯	0.00	૪૫૫૦.૫૯
૯	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ NTR-11 કિશોરી શકિત યોજના	૮૯૦.૯૨	0.00	૮૯૦.૯૨
૧૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ NTR-19 પોષણ સર્વે અને સર્વેયન્સ સીસ્ટમ	0.00	0.00	0.00
૧૧	૧૦૬-૨૨૩૬૦૨-૮૦૦-૧૭ NTR-20 મિશન	0.00	0.00	0.00

	મંગલમ			
૧૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ NTR-21 આઇ.ટી. અને બાયોમેટ્રીક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રકચર	૧૭૭.૧૭	0.00	૧૭૭.૧૭
૧૩	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-5 આંગણવાડી બાંધકામ	0.00	૩૯૫૦.૭૫	૩૯૫૦.૭૫
૧૪	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-03 NTR-9 આંગણવાડી રીપેરીંગ	0.00	0.00	0.00
૧૫	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ NTR-22 ઘટક કચેરીના મકાનોનું બાંધકામ, સુધારા વધારા અને સમારકામ	0.00	૪00.00	૪00.00
૧૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ NTR-18 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઇસીડીએસ પગાર અને ભથ્થાં	૪૬૨૯૩.૫૭	0.00	૪૬૨૯૩.૫૭
૧૭	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ NTR-16 સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના આઇ.સી.ડી.એસ. ટ્રાયબલ પગારભથ્થા	૧૪૬૩૮.૪૮	0.00	૧૪૪૩૮.૫૭
૧૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ મિશન બલમ સુખમ આઇ.સી.ડી.એસ. મિશન	૨૯૩૯.૧૭	0.00	૨૯૩૯.૧૭
૧૯	૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૪૪૧.૪૯	0.00	૪૪૧.૪૯
કુલ		૧૬૬૬૬૨.33	૪૩૫૦.૭૫	૧૭૧૦૧૩.૦૮

<u>ભાગ – 3</u>

<u>પત્રક – ક</u>

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ

નાણાકીય જરૂરીયાત દર્શાવતુ પત્રક

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ મુખ્ય સદર ૨૨૩૬ પોષણ

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	પેટા સદરનું નામ/ ગૌણ સદર/ માંગણી નંબર	૨૦૧૯-૨૦ની ચાલુ બાબત સુધારેલ જોગવાઇ
૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૨ એન.ટી.આર.-૨ આઇ.સી.ડી.એસ. સામાન્ય	૩૭૩૮૯.૪૬
૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૨ એન.ટી.આર.-૨ આઇ.સી.ડી.એસ., ટ્રાઇબલ, (ટી.એસ.પી)	૩૦૯૦૭.૧૯
૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૩ ખાસ અંગભૂત યોજના	૪૩૯૬.૮૮
૪	૧૦૬-૨૨૩૫-૦૨-૧૦૨-૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	૭૮૬.૧૦
૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત) અનટાઇડ ફંડ	૧૨૦.૦૦
૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૧ એન.ટી.આર.-૬ કિશોરી શકિત યોજના	૮૭૧૪.૫૭
૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૦ આંગણવાડી કાર્યકરો અને તેડાગરને વધારાની સગવડો	૨૬૫૬૦.૭૧
૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૨ એન.ટી.આર.-૧૧ માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૮૬.૦૩

૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૩ એન.ટી.આર.-૯ આંગણવાડીના મકાનનું રીપેરીંગ	૧૨૯૪.૫૯
૧૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૩ એન.ટી.આર.-૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશક્તિકરણ	૧૯૩૪.૧૫
૧૧	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૪ એન.ટી.આર.-૧૩ રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેંન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા) જનરલ	૩૪૧૨.૧૨
૧૨	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૯ એન.ટી.આર.-૧૩ રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેંન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા) ટ્રાઈબલ	૨૭૯૯.૨
૧૩	૯૫-૨૨૩૫-૦૨-૮૦૦-૦૨ એન.ટી.આર.-૧૩ રાજીવ ગાંધી સ્કીમ ફોર એમપાવરમેંન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા) એસ.સી.પી	૨૫૬.૮
૧૪	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૫ એન.ટી.આર.-૧૫ પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના(પીએમએમવીવાય)	૪૦૭૯.૦૭
૧૫	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૬ એન.ટી.આર.-૧૯ પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ સીસ્ટમ	૦.૦૧
૧૬	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૭ એન.ટી.આર.-૨૦ મીશન મંગલમ	૦.૦૧
૧૭	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૮ એન.ટી.આર.-૨૧ આઇટી & બાયોમેટ્રીક મશીન	૨૦૩૮.૬૮
૧૮	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૧૯ એન.ટી.આર.-૨૦ મિશન બલમ સુખમ-આઇસીડીએસ મિશન (સોસાયટી)	૧૦૨૦૪.૧૪

૧૯	૧૦૬-૪૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૪ એન.ટી.આર.-૨૨ બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન	૧૪૦.૦૦
૨૦	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૮૦૦-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૮ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના જનરલ	૬૧૧૦૬.૫૧
૨૧	૯૬-૨૨૩૬-૦૨-૭૯૬-૦૧ એન.ટી.આર.-૧૬ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના ટ્રાઈબલ	૧૯૫૫૮.૯૮
૨૨	૧૦૬-૨૨૩૬-૦૨-૧૦૧-૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	૨૨૯૪૪.૭૩
કુલ		**૨૩૮૮૨૯.૯૩**

આઈ.સી.ડી.એસ. નવી બાબત ૨૦૧૯-૨૦

(રૂ.લાખમાં)

ક્રમ	નવી બાબતનું નામ	રકમ
૧	માસિક સામાયિક પ્રસિધ્ધ કરવા	૧૫૮.૪૦
૨	ટેક હોમ રેશનના સેમ્પલનું લેબોરેટરી ટેસ્ટીંગ	૧૦૦.૦૦
૩	૧૦૦૦ સેજા/સેક્ટર કચેરીઓના બાંધકામ માટે યુનિટ દીઠ રૂ.૧૩.૨૫ લાખ લેખે	૨૬૫.૦૦
૪	પોષણ અભિયાન અંતર્ગત રાજ્યમાં વધુ થતા ૯૦ ઘટક કક્ષાએ ૧૮૦ જગ્યાઓ અને ૭ કોર્પોરેશન કક્ષાએ ૧૪ જગ્યાઓ એમ કુલ-૧૯૪ જગાઓ આઉટસોર્સિંગથી ભરવા અંગે	૨૭૮.૮૮
૫	મુખ્ય સેવિકા, આંગણવાડી કાર્યકર રીફ્રેશર તાલીમ	૧૪૪૨.૧૩
૬	મ્યુઝીકલ સીસ્ટમ	૧૫૦.૦૦
૭	પોષણ સર્વે /કોમ્પ્રિહેન્સિવ સર્વે	૭૯૫.૦૦
૮	મકાન બાંધકામ	૨૪૦૦.૦૦
૯	પુર્ણા સખી અને સહ સખી માટેની ખરીદી ની જોગવાઇ પુર્ણા આંગણવાડી કીટ (કિશોરી શક્તિ યોજના)	૬૮૯.૭૭
૧૦	આંગણવાડી ખાતે રેમ્પની સુવિધા	૨૦૦.૦૦
૧૧	મેન પાવર સપોટ પૂર્ણા સ્કીમ	૪૮૨.૪૦
૧૨	આધાર નોંધણી (ECMP) કીટ, ટેબ્લેટ કીટ, WiFi ડોંગલ	૫૩૬.૪૬
૧૩	વડી કચેરીમાં ૯ પટાવાળા વર્ગ-૪	૧૮.૦૦
૧૪	જિલ્લા કક્ષાના કન્સલ્ટન્ટ યુ.આઇ.ડી માટે થનાર ખર્ચ , આધાર નોંધણી ઓપરેટર /ડેટા એન્ટી ઓપરેટરનો ખર્ચ, રાજ્ય કક્ષાના યુ.આઇ.ડી સેલ માટેનો ખર્ચ.	૧૩૧૩.૦૦
૧૫	નવા વાહનો	૩૧.૩૬
	કુલ	૮૮૬૦.૪૦

યોજનાવાર વર્ગીકરણ

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	માંગણી નંબર, મુખ્ય સદર પેટા મુખ્ય સદર, પેટાસદરનું નામ ગૌણસદર, પેટા સદર અને એન.ટી.આર	૨૦૧૭-૨૦૧૮ ના ખરેખર ખર્ચના આંકડા			૨૦૧૮-૨૦૧૯ ના વર્ષનો અંદાજ			૨૦૧૮-૨૦૧૯ ના વર્ષનો સુધારેલ અંદાજ			૨૦૧૯-૨૦૨૦ ના વર્ષનો અંદાજ		
		આયોજન	આયોજન બહાર	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો
૧	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર. - ૩ એસ.એન.પી.	૪૫૩૦.૬૧	0.00	૪૫૩૦.૬૧	૪૮૦૮.૪૦	0.00	૪૮૦૮.૪૦	૪૮૦૬.૪૦	0.00	૪૮૦૬.૪૦	૪૩૯૬.૮૮	0.00	૪૩૯૬.૮૮
૨	માંગણી નંબર :- ૯૫ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર. – ૧૩ રાજીવ ગાંધી સ્કિમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ-(સબલા)	૫૫૦.૨૧	0.00	૫૫૦.૨૧	૧૧૭૫.૯૧	0.00	૧૧૭૫.૯૧	૧૧૬૯.૧૬	0.00	૧૧૬૯.૧૬	૨૫૬.૮૦	0.00	૨૫૬.૮૦

કુલ (૧ થી ૨) :- અ		૫૦૮૦.૮૨	0.00	૫૦૮૦.૮૨	૫૯૮૪.૩૧	0.00	૫૯૮૪.૩૧	૫૯૭૫.૫૬	0.00	૫૯૭૫.૫૬	૪૬૫૩.૬૮	0.00	૪૬૫૩.૬૮
૩	માંગણી નંબર:- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર. - ૫ કન્સટ્રકશન ઓફ નંદઘર (આંગણવાડી)	૯૦૦.૦૦	0.00	૯૦૦.૦૦	0.00	૮૦૧૨.૦૦	૮૦૧૨.૦૦	0.00	૫૫૧૨.૦૦	૫૫૧૨.૦૦	0.00	0.00	0.00
૪	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૭ એન.ટી.આર. – ૭ બાલિકા સમૃધ્ધિ યોજના	0.00	0.00	0.00	0.૧૧	0.00	0.૧૧	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
૫	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૨ એન.ટી.આર. – ૨ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના જનરલ	૩૫૫૧૬.૫૩	0.00	૩૫૫૧૬.૫૩	૬૦૦૧૯.૨૮	0.00	૬૦૦૧૯.૨૮	૩૬૬૫૮.૮૪	0.00	૩૬૬૫૮.૮૪	૩૦૯૦૭.૧	0.00	૩૦૯૦૭.૧૯

૬	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૨ એન.ટી.આર. – ૧૧ માતા યશોદા એવોર્ડ	૧૫૪.૦૨	0.00	૧૫૪.૦૨	૧૫૪.૭૮	0.00	૧૫૪.૭૮	૧૫૪.૭૮	0.00	૧૫૪.૭૮	૧૮૬.૦૩	0.00	૧૮૬.૦૩
૭	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણ ગૌણ સદર :- ૧૦૧ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.-૧૦ ખાસ પોષણકાર્યક્રમ એસ.એન.પી/ આંગણવાડી વર્કર-હેલ્પરને વધારાની સવલતો	૨૨૧૨૩.૬૬	0.00	૨૨૧૨૩.૬૬	૨૨૪૨૨.૬૭	0.00	૨૨૪૨૨.૬ ૭	૨૫૨૮૧.૦૩	0.00	૨૫૨૮૧.૦૩	૨૬૫૬૦.૭૧	0.00	૨૬૫૬૦.૭૧
૮	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૧ એન.ટી.આર.- ૧૮ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના જનરલ	૩૭૬૩૨.૬૭	0.00	૩૭૬૩૨.૬૭	૫૧૫૯૨.૫૧	0.00	૫૧૫૯૨.૫ ૧	૫૬૭૩૭.૭૦	0.00	૫૬૭૩૭.૭૦	૬૧૧૦૬.૫૧	0.00	૬૧૧૦૬.૫૧

૯	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૧ એન.ટી.આર. :- ૬ કિશોરી શકિત યોજના	૪૫૯.૫૪	0.00	૪૫૯.૫૪	૧૮૫૦૫.૬૦	0.00	૧૮૫૦૫.૬૦	૧૪૦૧૦.૪૪	0.00	૧૪૦૧૦.૪૪	૮૭૧૪.૫૭	0.00	૮૭૧૪.૫૭
૧૦	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૩ એન.ટી.આર.- ૯ નંદઘર (આંગણવાડી) રીપેરીંગ	૯૯.૩૦	0.00	૯૯.૩૦	0.00	૨૯૨૦.૦૦	૨૯૨૦.૦૦	0.00	૧૬૬૭.૩૦	૧૬૬૭.૩૦	0.00	૧૨૯૪.૫૯	૧૨૯૪.૫૯
૧૧	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૦૪ એન.ટી.આર.- ૨૨ બ્લોકઓફિસનું બાંધકામ રીપેરીંગઅને અપગ્રેડેશન	૪૦૦.૦૦	0.00	૪૦૦.૦૦	0.00	૪૦૧.૦૦	૪૦૧.૦૦	0.00	૪૦૧.૦૦	૪૦૧.૦૦	0.00	૧૪૦.૦૦	૧૪૦.૦૦
૧૨	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદરઃ ૨૨૩૬	૧૪૩૬.૪૩	0.00	૧૪૩૬.૪૩	૧૬૬૦.૪૧	0.00	૧૬૬૦.૪૧	૧૭૬૦.૪૧	0.00	૧૭૬૦.૪૧	૨૩૧૯.૭૩	0.00	૨૩૧૯.૭૩

	પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૩ એન.ટી.આર.- ૧૨ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજનાનું સશકિતકરણ												
૧૩	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- 15 એન.ટી.આર.- ૧૫ પ્રધાનમંત્રી માતૃ વંદના યોજના (પીએમએમવીવાય)	૬૩૫૮.૬૯	0.00	૬૩૫૮.૬૯	૨૨૦૦૦.૦૦	0.00	૨૨૦૦૦.૦૦	૬૦૦૦.૦૦	0.00	૬૦૦૦.૦૦	૪૦૭૯.૦૭	0.00	૪૦૭૯.૦૭
૧૪	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાધ અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૪ એન.ટી.આર.- ૧૩ રાજીવ ગાંધી સ્કિમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લસ (સબલા)	૭૮૨૫.૮૫	0.00	૭૮૨૫.૮૫	૧૩૦૩૦.૪૨	0.00	૧૩૦૩૦.૪૨	૧૨૯૨૩.૭૬	0.00	૧૨૯૨૩.૭૬	૩૪૧૨.૧૨	0.00	૩૪૧૨.૧૨
૧૫	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬	0.00	0.00	0.00	૧.૦૦	0.00	૧.૦૦	૦.૫૦	0.00	૦.૫૦	૦.૦૧	0.00	૦.૦૧

	પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૬ એન.ટી.આર.- ૧૯ પોષણ સર્વે અને સર્વેલન્સ											
૧૬	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૭ એન.ટી.આર.- ૨૦ મિશન મંગલમ	0.00	0.00	0.00	૧.00	0.00	૧.00	0.00	0.00	0.00	0.0૧	0.00	0.0૧
૧૭	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૮ એન.ટી.આર.- ૨૧ ઈન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી અને બાયોમેટ્રીક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રકચર	૩૫.૮૦	0.00	૩૫.૮૦	૨૯૯૨.૨૧	0.00	૨૯૯૨.૨૧	૨૫૩.૦૨	0.00	૨૫૩.૦૨	૨૦૪૭.૭૪	0.00	૨૦૪૭.૭૪
૧૮	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી	૪૬૦૦.૬૯	0.00	૪૬૦૦.૬૯	૭૪૩૯.૯૯	0.00	૭૪૩૯.૯૯	૬૭૩૨.૨૦	0.00	૬૭૩૨.૨૦	૭૪૩૯.૯૯	0.00	૭૪૩૯.૯૯

	ગૌણ સદર :- ૮૦૦ અન્ય ખર્ચ પેટા સદર :- ૧૯ એન.ટી.આર.- ૨૦ મિશન બલમ સુખમ- આઇસીડીએસ સોસાયટી												
૧૯	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૧૦૨ સદર :- ૦૨ રાજીવ ગાંધી રાષ્ટ્રીય ઘોડીયાઘર યોજના	0.00	0.00	0.00	૯૪૫.૦૫	0.00	૯૪૫.૦૫	૪૭૨.૫૩	0.00	૪૭૨.૫૩	૭૮૬.૧૦	0.00	૭૮૬.૧૦
૨૦	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૮૦૦ સદર :- ૦૩ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના તાલીમ કાર્યક્રમ(ઉડિશા યોજના) (વિશ્વ બેંક સહાયિત)	0.00	0.00	0.00	૬૭.૨૦	0.00	૬૭.૨૦	0.00	0.00	0.00	૧૨૦.00	0.00	૧૨૦.00
૨૧	માંગણી નંબર :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ ગૌણ સદર :- ૧૦૧ સદર :- ૦૨ નેશનલ ન્યુટ્રીશન મિશન	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	૨૨૯૪૪.૭૩	0.00	૨૨૯૪૪.૭૩

૨૨	કુપોષણ સંદર્ભે ૧૪માં નાણાંપંચની ગ્રાન્ટ માટે ટોકન જોગવાઇ કરવા નવુ સદર ખોલવા માટે	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
કુલ (૩ થી ૨૨) :- બ		૧૧૭૫૪૩.૧૮	0.00	૧૧૭૫૪૩.૧૮	૨૦૦૮૩૨.૨૩	૧૧૩૩૩.00	૨૧૨૧૬૫.૨૩	૧૬૦૯૮૫.૨૧	૭૫૮૦.૩૦	૧૬૮૫૬૫.૫૧	૧૭૨૯૯૪.0૨	૧૪૩૪.૫૯	૧૭૪૪૨૮.૬૧
૨૩	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- 0૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- 0૨ એન.ટી.આર.- ૨ સંકલિત બાળવિકાસ યોજના	૩૨૦૮૯.૯૪	0.00	૩૨૦૮૯.૯૪	૩૪૪૨૫.૩૭	0.00	૩૪૪૨૫.૩૭	૩૩૮૧૨.૮૨	0.00	૩૩૮૧૨.૮૨	૩૭૩૮૯.૪૬	0.00	૩૭૩૮૯.૪૬
૨૪	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- 0૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- 0૧ એન.ટી.આર.- ૧૬ સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના	૧૨૭૩૫.૭૬	0.00	૧૨૭૩૫.૭૬	૧૭૨૨૬.૩૮	0.00	૧૭૨૨૬.૩૮	૧૭૫૮૫.૧૯	0.00	૧૭૫૮૫.૧૯	૧૯૫૫૮.૯૮	0.00	૧૯૫૫૮.૯૮

૨૫	માંગણી નંબર :- ૯૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૬ પેટા મુખ્ય સદર :- ૦૨ પોષક ખાદ્ય અને પીણાની વહેંચણી ગૌણ સદર :- ૭૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર સબ પ્લાન પેટા સદર :- ૦૯ એન.ટી.આર.- ૧૩ રાજીવ ગાંધી સ્કિમ ફોર એમપાવરમેન્ટ ઓફ એડોલસન્ટ ગર્લ્સ (સબલા)	૧૭૮૬.૬૭	0.00	૧૭૮૬.૬૭	૩૪૮૨.૯૭	૦.૦૦	૩૪૮૨.૯૭	૨૪૫૨.૦૫	૦.૦૦	૨૪૫૨.૦૫	૨૭૯૯.૨૦	૦.૦૦	૨૭૯૯.૨૦
કુલ (૨૦ થી ૨૨) :- (ક)		૪૬૬૧૨.૩૭	0.00	૪૬૬૧૨.૩૭	૫૫૧૩૪.૭૨	૦.૦૦	૫૫૧૩૪.૭૨	૫૩૮૫૦.૦૬	૦.૦૦	૫૩૮૫૦.૦૬	૫૯૭૪૭.૬૪	૦.૦૦	૫૯૭૪૭.૬૪
કુલ :- (અ+બ+ક)		૧૬૪૧૫૫.૫૫	૦.૦૦	૧૬૪૧૫૫.૫૫	૨૬૧૯૫૧.૨૬	૧૧૩૩૩.૦૦	૨૭૩૨૮૪.૨૬	૨૨૦૮૧૦.૮૩	૭૫૮૦.૩૦	૨૨૮૩૯૧.૧૩	૨૩૭૩૯૫.૩૪	૧૪૩૪.૫૯	૨૩૮૮૨૯.૯૩

કામગીરી અંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૯-૨૦

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસ

(મહિલાવીંગ)

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરી (મહિલા વીંગ), ગાંધીનગર

કમિશનરશ્રી, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીની સ્થાપના ઓકટોબર - ૧૯૮૮ થી કરવામાં આવેલ છે અને તે નવા સ્થપાયેલ મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના નિયંત્રણ નીચે મહિલા વિકાસ પ્રવૃત્તિ માટે કાર્યરત છે. મહિલા અંગેના સર્વાંગી વિકાસ અંગે કાર્ય કરતી નોંધાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને મહિલા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે, જિલ્લા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો જિલ્લા કક્ષાએ તેમજ વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્રો તાલુકા કક્ષાએ, હેતુસભર કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે, કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો પારિવારિક ઝઘડામાં માર્ગદર્શક બની તેનો કાર્યક્રમ અમલી બનાવી શકે. મહિલા મંડળો દ્વારા ચાલતા સિવણ વર્ગો દ્વારા મહિલાઓને સ્વરોજગારીથી આત્મનિર્ભર બને તે હેતુસર આ કચેરી દ્વારા નાણાંકીય સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે. તેમજ પારિવારિક હિંસા સામે સ્ત્રી રક્ષણ અધિનિયમ-૨૦૦૫ અંતર્ગત જિલ્લા સમાજ સુરક્ષા અધિકારીશ્રીઓના નિયંત્રણ અધિકારી તરીકે આ કચેરી કામગીરી બજાવતી હોઇ તેઓને જરૂરીયાત મુજબની નાણાંકીય સહાય પણ આ કચેરી દ્વારા મંજુર કરવાની થાય છે. કમિશનર કચેરી દ્વારા ગુજરાતની મહિલાઓને સ્પર્શતા પ્રશ્નો તથા તેઓના વિકાસ માટેની પ્રવૃત્તિઓને લગતી માહિતી એકત્રિત કરીને સંગ્રહિત કરવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત મહિલાઓના સંદર્ભમાં સમાજમાં લોકોના વલણમાં પરિવર્તન આવે તે હેતુથી પોસ્ટર્સ, ફોલ્ડર્સ અને પ્રચાર સાહિત્ય તૈયાર કરી સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મારફત વિતરણ કરવામાં આવે છે. આ માટે સને ૨૦૧૯-૨૦ ના વર્ષમાં મહેસુલી સદરે રૂ. ૪૩૯૯૨.૬૭ લાખ તથા મુડી સદરે ૨.૦૦ લાખની જોગવાઇ સુચવેલ છે. એમ કુલ રૂ. ૪૩૯૯૪.૬૭ લાખની જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

કામગીરી :-

મહિલા કલ્યાણને લગતી પ્રવૃત્તિઓમાં કાર્યરત હોય તેવી નોંધાયેલ સ્વૈચ્છિક સંસ્થા દ્વારા મહિલા વિકાસની પ્રવૃત્તિઓ માટે આ કચેરી દ્વારા નીચેની વિગતે કામગીરી હાથ ધરવામાં આવે છે.

વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર :-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ હેઠળ કમિશનર કચેરીમાં કાનુની સહાય કેન્દ્ર, મહિલા માર્ગદર્શન કેન્દ્ર અને યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર નામની ત્રણ યોજનાઓનું મહિલા કલ્યાણ ક્ષેત્રે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ મારફત સંચાલન કરવામાં આવતું હતુ.

ઉપરોકત ત્રણ યોજનાઓનો હેતુ સુપેરે બર આવે તે આશયથી ત્રણ યોજનાઓ હેઠળ ચાલતા કેન્દ્રોનું એકત્રીકરણ કરી અને તમામ કેન્દ્રો એકબીજા સાથે સંકલનમાં રહી મહિલા કલ્યાણની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરે અને માર્ગદર્શન પુરુ પાડે તે માટે દરેક જિલ્લા કક્ષાએ નોડલ સેન્ટર જિલ્લા વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર અને દરેક તાલુકા સ્થળે વિવિધલક્ષી મહિલા કલ્યાણ કેન્દ્ર તા. ૦૧/૦૪/૨૦૦૬ થી અમલમાં આવેલ છે. આ

કેન્દ્રની કામગીરીમાં દરેક કેન્દ્ર ઉપર યોગ્ય લાયકાત ધરાવતા સામાજિક કાર્યકર તેમજ કાયદાકીય નિષ્ણાતની સેવા પુરી પાડવામાં આવે છે. સરકારશ્રી તરફથી વખતો વખત નકકી કરેલ ચોક્કસ કાર્યક્રમોનો અમલ પણ કરવામાં આવે છે. જિલ્લા કક્ષાએ કેન્દ્રને મહત્તમ રૂ. ૨.૫૧ લાખ અને તાલુકા કક્ષાએ રૂ. ૧.૮૨ લાખ અનુદાન આપવામાં આવે છે. સ્વૈચ્છિક સંસ્થાએ દરેક પ્રવૃત્તિ માટે ૨૫ ટકા લોક ભાગીદારીથી ખર્ચ ભોગવવાનો રહે છે.

એપ્રિલ-૧૯ની સ્થિતીએ જિલ્લા કેન્દ્રો શહેરી વિસ્તારમાં ૩૧ અને તાલુકા કક્ષાએ ૨૪૬ મળી કુલ-૨૭૭ કેંદ્રો કાર્યરત છે. વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં રૂ. ૬૭૩.૩૯ લાખની જોગવાઇ ચાલુ બાબત તરીકે સુચવેલ છે.

આ અધિનિયમ દ્વારા સ્ત્રીઓને થતી કૌટુંબિક હિંસા રોકવા તેમજ આ કાયદાના સુચારુ અમલીકરણના સંદર્ભમાં વિચારણા કરતાં આ કાયદાની બહોળી પ્રસિધ્ધિ થાય તે આવશ્યક છે. તેથી જન જાગૃતિ અભિયાન / ઝુંબેશ હાથ ધરવી / શિબિરો વર્કશોપનું આયોજન કરવું, પ્રચાર - પ્રસાર માટે સાહિત્ય હોલ્ડર્સ / બેનર તૈયાર કરવા કાયદાનો અમલ કરવા માટે ૨૮૯ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓને સર્વિસ પ્રોવાઇડર તરીકે નિમણુંક આપવામાં આવેલ છે.

૨. મહિલા વિકાસ ક્ષેત્રમાં ઉત્કર્ષ ફાળા માટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને એવોર્ડ

મહિલા વિકાસના ક્ષેત્રમાં ઉત્કર્ષ ફાળા માટે સ્વૈચ્છિક સંસ્થા અને મહિલા સામાજિક કાર્યકરને એવોર્ડ આપવામાં આવે છે. આ યોજના હેઠળ સને ૨૦૧૯-૨૦ નાં વર્ષ માટે રૂ.૨.૦૦ લાખની બજેટ જોગવાઇ સુચવેલ છે.

૩. કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો તથા મહિલા મંડળની યોજના :-

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો તથા મહિલા મંડળની યોજનાકીય કામગીરી મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક : પરચ / ૧૦૨૦૦૦/૫૩ (૬)/અ તા.૧૬/૨/૨૦૦૬ થી સમાજ સુરક્ષાની- કચેરીમાંથી તબદીલ થઇ કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીને સોંપવામાં આવેલ છે. સદરહું યોજનાની કામગીરી કમિશ્નર, મહિલા અને બાળ વિકાસ દ્વારા સને -૨૦૦૬-૦૭ થી હાથ ધરવામાં આવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રોમાં કૌટુંબિક તથા સામાજિક વિવાદને લગતાં પ્રશ્નો જેવા કે, છૂટાછેડા, કૌટુંબિક કલહ, સ્ત્રીઓને કુટુંબ દ્વારા માનસિક ત્રાસ, સ્ત્રીઓને સંપત્તિના પ્રશ્નોમાં અન્યાય વિગેરે પ્રશ્નોના નિરાકરણ લાવવા તથા સમાધાન કરાવવા આવા કેન્દ્રો દવારા પ્રયત્નો હાથ ધરવામાં આવે છે.

તેવી જ રીતે મહિલા મંડળની યોજના દ્વારા અભણ, નિરાધાર, બિનરોજગાર બહેનોને આર્થિક ઉપાર્જન થાય તથા તેઓને પગભર કરવાના શુભઆશયથી સિવણ, એમ્બ્રોયડરી વિગેરેની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો મહેસુલ સદરે ૫ કેન્દ્રો માટે રૂ. ૧૬.૦૦ લાખ જોગવાઇ સુચવેલ છે. જયારે મહિલા મંડળ યોજના કીય કામગીરી મહિલા અને બાળા વિકાસા વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક .પરચ-

૧૦૨૦૦૦/૫૩(૬)/અ તા-૧૬-૦૨-૨૦૦૬થી સમાજા સુરક્ષાઅ ની કચીરીમાંથી તબદીલ થઇ કમિશ્નરશ્રી મહિલા અને બાળ વિકાસની કચેરીને સાંપવામાં આવેલા છે

. દ્વરા સિવણ, એમ્બ્રોયડરી વિગેરેની તાલીમ આપતી કુલ ૧૭ સંસ્થાઓ કાર્યરત છે. તે માટે મહેસુલી સદરે ૦૮.૦૬ લાખની જોગવાઇ સુચવેલ છે.

કુટુંબ સલાહ કેન્દ્રો / મહિલા મંડળોને ગ્રાંટ ઇન કોડ-૧૯૯૨ ની જોગવાઇ આધિન અનુદાન ૯૦% અનુદાન મંજુર કરવામાં આવે છે.

૪. સ્વધાર ગૃહ યોજના :-

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં રૂ. ૨૪૪.૧૬ લાખ બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

જે ભારત સરકારની યોજના હોઇ જેમાં ભારત સરકારનો ફાળો ૬૦ ટકા લેખે ૧૪૬.૫૦ લાખ અને રાજય સરકારનો રૂ. ૪૦ ટકા લેખે રૂ. ૯૭.૬૬ લાખ બજેટ જોગવાઈ કરેલ છે.

૫. સ્વધાર ગૃહ બાંધકામ :-

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં સ્વધાર ગૃહ બાંધકામ ખર્ચ પેટે રૂ. ૨.૦૦ લાખ જોગવાઇ કરેલ છે.

જે ભારત સરકારની યોજના હોઇ જેમાં ભારત સરકારના ફાળા ૬૦ ટકા પેટે રૂ. ૧.૨૦ લાખ અને રાજય સરકારના ૪૦ ટકા પેટે રૂ. ૦.૮૦ લાખ ફાળો છે.

હાલમાં રાજયમાં કુલ ૭ (સાત) સ્વધાર ગૃહ ને ભારત સરકારની નવી યોજના અંતર્ગત સ્વધાર શેલ્ટર હોમ અને શોર્ટ સ્ટે હોમની યોજનાનુ એકિકરણ કરી સ્વધાર ગૃહમાં વિલિનીકરણ કરવામાં આવ્યુ છે. પાટણ, તથા આણંદ જિલ્લામાં બે નવા સ્વધારગૃહ શરૂ કરેલ છે. આમ, રાજ્યમાં કુલ-૯ સ્વધાર ગૃહ કાર્યરત છે.

૬. વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ :-

ભારત સરકારની યોજનાઓ જેવી કે વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ કુલ ૧૫ રાજ્યભરમાં કાર્યરત છે અને પાટણ, બનાસકાંઠા અને દાહોદ,જુનાગઢ તેમજ સુરત જીલ્લામાં નવી વર્કિંગ વુમન હોસ્ટેલ શરૂ કરવાની કાર્યવાહી ગતિમાં છે. વર્ષ :- ૨૦૧૯-૨૦માં રૂ.૧૯૯૫.૫૧ લાખની બજેટ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

નોંધ:- ચાલુ બાબતના રૂ. ૪૩૯૯૪.૬૭ લાખ, આમ કુલ રૂ. ૪૩૯૯૨.૬૭/- મહેસુલી સદરે તથા રૂ. ૨.૦૦ લાખની મુડી સદરે જોગવાઈ થયેલ છે.

ભાગ – ૩ પત્રક

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	કચેરીનું નામ	૨૦૧૯ – ૨૦ ની જોગવાઇ		
		મહેસુલી	મુડી	કુલ
૧	માંગણી ક્રમાંક :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૨૨૩૫ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ	૪૩૯૯૨.૬૭	૦.૦૦	૪૩૯૯૨.૬૭
૨	માંગણી ક્રમાંક :- ૧૦૬ મુખ્ય સદર :- ૪૨૩૫ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ અંગે મુડી જોગવાઈ	૦૦	૨.૦૦	૨.૦૦
	કુલ રકમ રૂ.	૪૩૯૯૨.૬૭	૨.૦૦	૪૩૯૯૪.૬૭

કમિશનર મહિલા અને બાળ વિકાસની (મહિલાવીંગ) વર્ષ-૨૦૧૯-૨૦ ની નવી બાબતોની યાદી

ક્રમ	કમ્પોનેટ	કુલ રકમ રૂ. લાખમાં
૧	ક્ષેત્રીય/ જીલ્લાઓની કચેરીઓનુ ફર્નિચર ખરીદી/ રીનોવેશન અને સમારકામ કરવા બાબત.	૩૩૦.૦૦
૨	૦૪ પ્રાદેશિક નાયબ નિયામકની નવી કચેરીઓ ઉભી કરવા તથા ક્ષેત્રિય કચેરીઓ માટે ૧૪૩ કાયમી જગ્યાઓ ઉભી કરવા બાબત	૨૭૫.૭૭
૩	આઇ.ટી કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટર સ્કેનર પ્રોજેક્ટર તથા સંલગ્ન સાધનોની ખરીદી અને નિભાવણી	૫૦.૦૦
૪	જીલ્લા કક્ષાએ મહિલા અને બાળ અધિકારી વર્ગ-૧ માટે વાહન ભાડે રાખવા	૮૩.૧૬
કુલ		**૭૩૮.૯૩**

(૨) સમાજ સુરક્ષા

ભાગ-૧

પ્રસ્તાવના:-

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા અનેકવિધ મહિલા કલ્યાણલક્ષી યોજનાઓ અમલમાં મુકવામાં આવી છે. સંજોગોનો ભોગ બનેલ અસહાય મહિલાઓને આશ્રય, રક્ષણ અને પુન: સ્થાપન માટેના કાર્યોનો પણ આ યોજનામાં સમાવેશ છે. આવી મહિલાઓના આશ્રય, રક્ષણ અને સંભાળ લેવા ઉપરાંત આર્થિક રીતે મુશ્કેલીમાં મુકાયેલ મહિલાઓને પગભર કરવા માટે જરૂરી આર્થિક સહાય, વ્યાવસાહિક માર્ગદર્શન અને તાલીમ આપીને પગભર થવામાં સહાય કરે છે. આ પ્રવૃત્તિઓ વિવિધ યોજનાઓ, રહેણાંકીય તથા બિન રહેણાંકિય સંસ્થાઓ અને વિવિધ સામાજિક કાયદાઓના અમલ દ્વારાકરવામાં આવે છે. મહિલા અને બાળ કલ્યાણ માટે અમલ કરતી યોજનાઓની કામગીરી નીચે મુજબ છે.

કામગીરી:

ઉપર જણાવેલ ઉદ્દેશ સિધ્ધ કરવા રાજ્ય સરકાર રાજ્યમાં નીચે મુજબનાં સામાજિક કાયદાઓનો અમલ કરે છે.

૧. સ્ત્રીઓ અને બાળાઓ માટે (ઇમ્મોરલ ટ્રાફિક પ્રિવેન્શન) એક્ટ (સુધારો), ૧૯૮૬,
૨. દહેજ પ્રતિબંધક ધારો૧૯૬૧ (સુધારેલ ૧૯૮૫)
૩. ઘરેલું હિંસા અધિનિયમ, ૨૦૦૫.

ભાગ-૨

અનૈતિક વ્યાપાર અટકાવવા અંગેનો અધિનિયમ, ૧૯૮૬ હેઠળની પ્રવૃત્તિઓ:-

મહિલાઓ અને બાળાઓને અનૈતિક વ્યવસાયમાંથી પુન: સ્થાપન માટે રાજ્યસરકાર અસરકારક ભાગ ભજવે છે. નૈતિક અને સામાજિક આરોગ્ય કાર્યક્રમ હેઠળ આ ખાતા હસ્તક મહિલાઓ માટે ત્રણ રાજ્ય કક્ષાના ગૃહો અને છ નારી સંરક્ષણ કેન્દ્રો ચાલે છે. રાજ્ય કક્ષાના ગૃહો અમદાવાદ, વડોદરા અને સુરત ખાતે આવેલ છે. અને સંરક્ષણ કેન્દ્રો પાલનપુર, ભરૂચ, ગોધરા, પાલિતાણા, વાંસદા અને હિંમતનગર ખાતે આવેલ છે. સને ૨૦૦૮-૦૯માં દાહોદ ખાતે નવું નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર સ્વૈચ્છિક ધોરણે શરૂ કરેલ છે. આ સંસ્થાઓ નૈતિક ભયમાંથી બચાવવામાં આવેલ છોકરીઓને તેમજ સુધારણાલક્ષી સંસ્થામાંથી છુટી કરવામાં આવેલ મહિલા અંતેવાસીઓને પણ દાખલ કરે છે. ખાતા હસ્તકની મહિલા કલ્યાણ ક્ષેત્રે કાર્ય કરતી સરકારી સંસ્થાઓમાં ફરજ બજાવતાં પાર્ટ ટાઇમ મુલાકાતી તબીબો, મનોવૈજ્ઞાનિક મનોચિકિત્સક જેવી જગ્યાઓના પગાર નાણાકીય વર્ષ ૨૦૦૧-૦૨માં સુધારીને માસિક રૂ.૫૦૦/- ફીક્સ મંજુર કરેલ છે.

છોકરીઓ તેમજ મહિલાઓને સંભાળ, રક્ષણ, સારવાર, તાલીમ અને પુન: સ્થાપન માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા ઊભા કરાયેલ ખાતાકીય તંત્ર સાથે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓનો પણ પ્રશંસાપાત્ર ફાળો છે. આ ક્ષેત્રમાં નવ (૯) સેવા સંસ્થાઓ સ્ત્રીઓ માટે રક્ષણાત્મક અને બચાવ અંગેનું કામ કરે છે. બાળાઓ અને મહિલાઓના માનસિક, નૈતિક અને સામાજિક વિકાસ માટે સુધારણાલક્ષી સેવાઓ આપતી સહાયક ગ્રાન્ટ મેળવતી સંસ્થાઓ છે.

દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ (સુધારો ૧૯૮૫):

ગુજરાત રાજ્યમાં ઘરેલુ હિંસા અધિનિયમ -૨૦૦૫ તથા દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ-૧૯૬૧ના અસરકારક અમલ માટે ૩૩ ક્ષેત્રીય જિલ્લા કક્ષાની કચેરીઓ માટે તા.૨૧/૦૨/૧૪ના વિભાગના ઠરાવથી અલગ અલગ કેડર વાઇઝ જ્ગ્યાઓ મંજુર કરવામાં આવેલ છે.

૨૧/૨/૧૪ ના ઠરાવ અંતર્ગત ક્ષેત્રીય જિલ્લા કક્ષાની કચેરીઓમાં નિમણૂંક પામેલ અધિકારી તથા કર્મચારીઓને બેસવા માટે અલગ બેઠક વ્યવસ્થા કચેરીમાં ન હોવાના કારણે ઘરેલુ હિંસા થી સ્ત્રીઓને રક્ષણ અધિનિયમ -૨૦૦૫ હેઠળ કચેરીમાં માર્ગદર્શન તેમજ નામ.કોર્ટના હુકમ અન્વયે ઘરેલુ બનાવ અહેવાલ માટે આવનાર અરજદારો/પીડિત મહિલાઓની ગોપનીયતા જાળવી શકાય તે હેતુંથી નીચે જણાવેલ કેડરોની જગ્યાઓ સરકારશ્રી દ્વારા ભરવામાં આવેલ છે.

તા. ૨૧/૨/૧૪ ના ઠરાવથી ૩૩ ક્ષેત્રીય જિલ્લા કક્ષાની કચેરીઓ માટે મંજુર થયેલ મહેકમ પૈકી સીધી ભરતીથી દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ રક્ષણ અધિકારીની ૪૦ જગ્યાઓ મંજુર કરવામાં આવેલ છે. જે પૈકી તા. ૦૧/૦૪/૨૦૧૯ની સ્થિતીએ હાલમાં જિલ્લા ક્ષેત્રિય કચેરીઓમાં ૩૨ દહેજ પ્રતિબંધક અધિકારી સહ રક્ષણ અધિકારીશ્રીઓ જગ્યાઓ ભરાયેલ છે કુલ ૩૩ જિલ્લા ક્ષેત્રિય કચેરીઓ પૈકી ૨૪ જીલ્લામાં સીધી ભરતીથી જુ.કલાર્કની જગ્યાઓ ભરાયેલ છે તથા મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા તા. ૦૧/૦૪/૨૦૧૯ની સ્થિતીએ મહિલા અને બાળ અધિકારી વર્ગ-૧ ની ૧૭ જગ્યાઓ ભરવામાં આવેલ છે તા. ૦૧/૦૪/૨૦૧૯ની સ્થિતીએ જિલ્લા ક્ષેત્રિય કચેરીઓમાં ૩૨ ફિલ્ડ ઓફિસરોની જગ્યા ભરાયેલ છે.

દહેજ લેનાર વિરૂધ્ધ અરજી આ કચેરીને મળ્યેથી તેની વિગતવાર તપાસ કરી દહેજ પ્રતિબંધક અધિનિયમ હેઠળ કાનુની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.

નિરાધાર વિધવા મહિલાઓના પુન:સ્થાપન માટે નાણાકીય સહાય યોજના:-

આ યોજના હેઠળ નિરાધાર વિધવા ને માસિક રૂલેખે સહાયનું ચુકવણું પોસ્ટ ઓફિસ -/૧૨૫૦. વર્ષ .બચત ખાતુ ખોલાવી પોસ્ટના બચત ખાતામાં રકમ જમા કરવામાં આવે છે૨૧૭૧૮ માં -૧૬૦૭૫૨ મહિલાઓને નાણ઼ાકીય સહાય ચુકવેલ છે. વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં રૂ૨ .૨૭.૯૦ ની સહાય ચુકવામાં આવેલ છે, તેમજ વર્ષ ૨૦૧૯ .૨૦ માં રૂ-૩૭૬.૪૭ કરોડની નાણાંકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે તેમજ ૧૮ થી ૪૦ વર્ષની વય જુથની ૯૩૦૦ થી વધુ નિરાધાર વિધવા મહિલાઓને વ્યવસાયિક તાલીમ આપી પગભર કરવા પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ છે.

ભાગ - ૩

પત્રક

સમાજ સુરક્ષા (રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	કચેરીનું નામ	૨૦૧૯ – ૨૦ ની જોગવાઇ		
		મહેસુલી	મુડી	કુલ
૧	માંગણી ક્રમાંક :- ૧૦૬ સામાજિક સુરક્ષા અને કલ્યાણ	૨૫૧૭૪.૬૭	૦	૨૫૧૭૪.૬૭
૨	માંગણી ક્રમાંક :- ૯૫ અનુસુચિત જાતિઓ જનજાતિઓ અને અન્ય પછાત વર્ગોનું કલ્યાણ	૯૦૧૦.૦૦	૦	૯૦૧૦.૦૦
૩	માંગણી ક્રમાંક-૯૬ આદિજાતિ વિસ્તાર પેટા યોજના	૯૮૧૦.૦૦	૦	૯૮૧૦.૦૦
	કુલ રકમ	૪૩૯૯૪.૬૭	૦	૪૩૯૯૪.૬૭

કમિશનર, મહિલા અને બાળ વિકાસની (મહિલા વિંગ/ સમાજ સુરક્ષા)

વર્ષ-૨૦૧૯-૨૦ ની નવી બાબતોની યાદી

ક્રમ	નવી બાબતો	રકમ
૧	નારીગૃહો/કેંદ્રોની બહેનોને લગ્ન સહાય	૫.00
૨	મહિલા કલ્યાણલક્ષી યોજનાઓના પ્રચાર પ્રસાર બાબત	૨૫0.00
૩	મહિલા અને બાળ અધિકારીઓ માટે આઉટ સોર્સથી વાહનો ખરીદવા બાબત	૮૩.૧૬
૪	અધિક કમિશ્નરશ્રી(મ.ક.)ની કચેરી તથા નારી ગૃહો/કેન્દ્રો માટે કોમ્પ્યુટર તથા સંલગ્ન સાધનો ખરીદવા બાબત	૫0.00
૫	૩૩ ક્ષેત્રિય કચેરીઓના કચેરી રીનોવેશન.	૩૩0.00
૬	નિરાધાર વિધવા સહાય યોજના મામલતદાર કચેરીઓને મેનપાવર સપોર્ટ પુરૂ પાડવા બાબત.	૨૩૨.0૫
૭	નારી સંરક્ષણ કેન્દ્ર નવસારીના મહેકમ બાબત.	૨.૩૭
૮	0૪ પ્રાદેશિક નાયબ નિયામકની નવી કચેરીઓ ઉભી કરવા તથા ક્ષેત્રિય કચેરીઓ માટે ૧૪૩ જગ્યાઓ કાયમી જગ્યાઓ ઉભી કરવા બાબત	૨૭૫.૭૭
૯	ભાગ્ય લક્ષ્મી યોજના	૧૩૩૮૫.00
૧0	મહિલા સશક્તિકરણ સંકુલ કવચનું બાંધકામ	૧૮0.00
૧૧	નારી સંરક્ષણ ગૃહો/કેન્દ્રોમાં મહેકમ અંગેની નવી બાબત.	૩૯.00
	કુલ	૧૪૮૩૨.૩૫

કામગીરીઅંદાજપત્રઃ

વર્ષઃ- ૨૦૧૯-૨૦

ગુજરાત રાજ્ય મહિલા આયોગ

ગાંધીનગર

ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ

મહિલાઓ સ્વનિર્ભર બને અને સ્વતંત્ર રીતે પોતાનો વિકાસ કરી શકે તેમજ તેમના અધિકારીતાને પ્રોત્સાહન આપવાના શુભ હેતુથી સરકારશ્રીના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગના તા.૧૬/૨/૨૦૦૫ના જાહેરનામાથી ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગની રચના કરવામાં આવેલ છે. મહિલા આયોગની કચેરી તા.૨૮/૩/૨૦૦૫ના રોજથી કાર્યાન્વિત થયેલ છે.

આયોગની રચનામાં આયોગના માન.અધ્યક્ષા ઉપરાંત પાંચ બિન સરકારી સભ્યો, હોદ્દાની રૂએ નિમાયેલ સાત સરકારી અધિકારીઓ અને આયોગના સભ્ય સચિવશ્રીનો સમાવેશ થાય છે.

ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ અધિનિયમ-૨૦૦૨ અન્વયે આયોગે મુખ્યત્વે નીચે પ્રમાણેના કાર્યો કરવાના રહે છે. ભારતના સંવિધાન અને બીજા કાયદાની મહિલાઓ સબંધી સલામતી સહીતની જોગવાઇનું પુનર્વલોકન કરી, તેમજ સુધારાની, તેમજ સલામતીના અસરકારક અમલીકરણ માટે રાજય સરકારને ભલામણ કરવી, ફરીયાદોની તપાસ કરવી, મહિલા પ્રત્યેના ભેદભાવ/અત્યાચાર દૂર કરવા માટેના વ્યુહોની ભલામણ કરવી, તમામ ક્ષેત્રે મહિલા આયોગનું પ્રતિનિધિત્વ સુનિશ્ચિત કરવા તથા મહિલાના વિકાસના હેતુ માટે પ્રોત્સાહક અને શૈક્ષણિક સંશોધન હાથ ધરવા, મહિલાના વિકાસની પ્રગતિનું મૂલ્યાંકન કરવું, મહિલા સંસ્થા, જેલ રીમાન્ડ હોમ વગેરેની તપાસ કરવી, મહિલાને સમાજમાં વધુ હકારાત્મક ભૂમિકા અને વધુ સમતોલ અભિવ્યકિતને પ્રોત્સાહિત કરવી, જાતીય સમાનતા લાવવી વગેરે છે.

મહિલા આયોગ ઉપરોકત કાર્યો અને હેતુ સિધ્ધ કરી શકે તે માટે અર્ધન્યાયિક પ્રક્રિયાથી અરજીઓ પર સુનાવણી કરીને મહિલાઓને અસર કરતી સમસ્યાઓ માટે તટસ્થ રીતે સમાધાન લાવે છે. તેમજ મહિલાઓની અત્રે મળતી અરજીઓનો સમયસર નિકાલ થાય તે માટે જીલ્લા કક્ષાએ જઇને જે તે સબંધિત ખાતા સાથે ચર્ચા વિચારણા કરી સમીક્ષા બેઠક કરવામાં આવે છે.

મહિલા સશકિતકરણના આયોગના પ્રયત્નોના ભાગરૂપે વિવિધ સ્તરની જીલ્લા પંચાયતો, નગરપાલિકાઓ અને મહાનગરપાલિકાની ચૂંટાયેલ મહિલા પ્રતિનિધિઓ માટે મહિલા વિષયક કાયદાકીય જાગૃતિ શિબરોનું આયોજન કરેલ છે. અત્યાર સુધીમાં ૫૦,૦૦૦ થી પણ વધુ મહિલાઓને આવરી લેવાયેલ છે. આ ઉપરાંત નારી અદાલત સંદર્ભે કરેલ મહિલા સંમેલનમાં ૧,૫૦,૦૦૦ થી પણ વધુ બહેનોને નારી અદાલત બાબતે સંમેલનનું આયોજન કરી જ્ઞાનનવિન્ત કરવામાં આવેલ છે.

રાજય સરકાર તરફથી બિન નિવાસી ભારતીયો સાથે લગ્ન કરતી બહેનોની સમસ્યાઓનું સમાધાન કરવા માટે NRI સેલ ઉભુ કરવામાં આવેલ છે. આવી પીડિત મહિલાઓને માર્ગદર્શન આપી રાષ્ટ્રીય મહિલા આયોગને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

૨૦૧૯-૨૦ના વર્ષમાં આ માટે રૂા.૨૦૦.૪૮ લાખની જોગવાઇ (૨૫) ડબલ્યુ સી ડી-૭, મહિલાઓ માટે રાજય આયોગની સ્થાપના (પ્લાન) સદરે સૂચવેલ છે. તેમજ ખર્ચનું વર્ગીકરણ નિયત પત્રકમાં સામેલ રાખેલ છે.

નારી અદાલત નારી દ્વારા નારી માટે ચાલતી ન્યાય પ્રણાલી છે. નારી અદાલતમાં મહિલાઓને કોર્ટમાં ગયા વગર વિનામૂલ્યે ઝડપી આત્મસન્માન સાથે ન્યાય મળે છે.

આથી ૨૦૧૨-૧૩ના વર્ષથી રાજય સરકારે બધા જ તાલુકાઓમાં તબકકાવાર નારી અદાલત શરૂ થાય તે માટે આયોજન કરેલ છે. ૨૦૧૨-૧૩ના વર્ષમાં ૪૨, ૨૦૧૩-૧૪ના વર્ષમાં ૫૦, ૨૦૧૪-૧૫માં ૫૦ તથા ૨૦૧૫-૧૬માં ૨૦ નારી અદાલતો અને ૨૦૧૬-૧૭માં ૭૫ અને ૩૩ મહિલા સામખ્ય સંચાલિત નારી અદાલત મળી કુલ ૨૭૦ નારી અદાલતો શરૂ કરવાનું આયોજન કરેલ હતુ. જે પૈકી હાલ ૨૭૦ નારી અદાલતો ચાલુ છે. તથા ૨૭૦ નારી અદાલતો માટે વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં રૂા.૬૦૦.૦૦ લાખની જોગવાઇ સૂચવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ના અંદાજનું વર્ગીકરણ

૧. ગુજરાત રાજય મહિલા આયોગ (રૂા.લાખમાં)

૧	પગાર ભથ્થા ખર્ચ	૧૦૦.૯૦
૨	કચેરી ખર્ચ	૪૪.૫૮
૩	આયોગની પ્રવૃત્તિ (સેમીનાર)	૫૫.૦૦
	કુલ સરવાળો	૨૦૦.૪૮

૨. નારી અદાલત- (રૂા.લાખમાં)

૧	નારી અદાલતની જોગવાઇ	૬૦૦.૦૦
	કુલ સરવાળો	૬૦૦.૦૦

આમ કુલ આયોગ માટે રૂા.૮૦૦.૪૮ લાખની જોગવાઇ સૂચવવામાં આવેલ છે.

કામગીરીઅંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૯-૨૦

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી.,

ગાંધીનગર

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગરની રચના ગુજરાત રાજ્યની ગરીબ અને જરૂરીયાત મંદ મહિલાઓનાં ઉત્કર્ષનાં ઉદ્દેશથી માર્ચ ૧૯૮૧ નાં રોજ કરવામાં આવેલ. ત્યાર બાદ નિગમને ભારતીય કંપની ધારા-૧૯૫૬ હેઠળ તા. ૧૬/૮/૧૯૮૮ નાં રોજ નોંધવામાં આવેલ, નિગમ દ્વારા કંપની તરીકેની કામગીરી તા.૦૧/૦૧/૧૯૮૯ થી શરૂ કરવામાં આવેલ.

ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. મહિલાઓ આર્થિક રીતે આત્મનિર્ભર બને, કુટુંબનાં આર્થિક વિકાસમાં ફાળો આપી શકે તે માટે વંશ પરંપરાગત ગૃહ ઉદ્યોગ સહિત રોજગારલક્ષી, વેપાર લક્ષી અને તાંત્રીક તાલીમ જરૂરીયાતવાળી મહિલાઓને આ તેમજ આવી તાલીમ લીધેલ મહિલાઓને ઉદ્યોગ કે વ્યવસાય શરૂ કરવા બેંકેબલ યોજના હેઠળ આવરી લઈ સહાયભૂત થાય છે.

તાજેતરમાં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ની પ્રવૃત્તિઓનો વ્યાપ વધારી વધુમાં વધુ મહિલાઓને રાજ્ય સરકારની તેમજ ભારત સરકારની યોજનાઓનો લાભ આપી શકાય તે હેતુને ધ્યાને લઈ વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ગાંધીનગર દ્વારા નીચે દર્શાવેલ વિગતે યોજનાકીય પ્રવૃત્તિઓ અમલમાં મુકવાનું આયોજન વિચારેલ છે.

(૧) ઘરદિવડા યોજના (બેંકેબલ યોજના) :-

આ યોજના હેઠળ ગરીબીરેખા નીચે જીવતા કુટુંબની મહિલાઓને સ્વરોજગારી દ્વારા આર્થિક રીતે પગભર થવા માટે રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકો મારફતે વિવિધ વ્યવસાય/ઉદ્યોગ/વેપાર માટે બેંકેબલ લોન બેંકોને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં કુલ ૧૧૦૦ મહિલા લાભાર્થી બહેનોને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે તે માટે કુલ રૂ.૧૦૦.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૨) જનરલ તાલીમ યોજના :-

ભારત સરકારની સ્વાવલંબન (નોરાડ) યોજનાનાં ધોરણો મુજબ જ ગરીબ અને જરૂરીયાતવાળી મહિલાઓને તેઓની જરૂરીયાત મુજબની મુજબની વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ

આપી તેઓને સ્વરોજગારી મેળવી સમાજમાં આત્મનિર્ભર બનાવવાનો આ યોજનાઓ મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.

નિગમ દ્વારા વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમ્યાન આ યોજના હેઠળ કુલ ૧૦૦ તાલીમવર્ગોનું આયોજન કરી રૂ.૧૧૦ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે તેમજ જે તે વ્યવસાયની તાલીમ મેળવેલ હોય તેની ટુલ-કીટ આપવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૩) મહિલા જાગૃતિ શિબિર :-

મહિલા જાગૃતિ શિબિરનાં આયોજન દ્વારા પછાત તાલુકાની મહિલાઓને રાજ્ય સરકાર તથા કેન્દ્ર સરકારની યોજનાઓથી વાકેફ કરી શકાય તથા વધુમાં વધુ મહિલાઓ દ્વારા સરકારશ્રીની યોજનાઓનો લાભ મેળવી શકે, તેવા પ્રયાસો કરવામાં આવે છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં કુલ ૧૨૩૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે તેમજ તે માટે મહિલા જાગૃતિ શિબિર યોજના હેઠળ રૂ.૧૭.૦૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૪) મહિલા સંમેલન :-

મહિલા સંમેલનનાં આયોજન દ્વારા રાજ્યની મહિલાઓને આપવા સારૂ રાજ્ય સરકાર તથા કેન્દ્ર સરકારની યોજનાઓથી વાકેફ કરી શકાય તથા આરોગ્ય, શિક્ષણ, કાયદાકીય માર્ગદર્શન આપવા માન.મુખ્યમંત્રીશ્રી/માન. મંત્રીશ્રીનાં અધ્યક્ષ સ્થાનેથી પ્રત્યેક જીલ્લામાં એક લેખે ૩૩ સંમેલન માટે કુલ રૂ.૬૬૦/- લાખની જોગવાઈ પ્રત્યેક સંમેલન દીઠ રૂા.૨૦/- લાખ લેખે કરેલ છે.

(૫) પ્રદર્શન સહ વેચાણ :-

મહિલા સંસ્થાઓની/મહિલા ઉદ્યોગકારોને તેમના દ્વારા ઉત્પાદિત ચીજવસ્તુઓ માટે પુરતુ બજાર મળી રહે તે ઉદ્દેશથી જુદા જુદા સ્થળોએ અને સમયે પ્રદર્શન કમ વેચાણ જેવા કાર્યક્રમોનું આયોજન હાથ ધરવામાં આવે છે. જે માટે વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમ્યાન ૧૦ પ્રદર્શન સહ વેચાણનું આયોજન પ્રદર્શન દીઠ રૂ.૨૫/- લાખ લેખે કરવાનું વિચારેલ છે. આમ, વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માં પ્રદર્શન સહ વેચાણ માટે કુલ ૫૦૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનું આયોજન કરેલ છે. જે માટે કુલ રૂ.૨૫૦/- લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૬) નારી ગૌરવ દીન ઉજવણી :-

૮ મી માર્ચ આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા દિન ઉજવણી માટે વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમ્યાન કુલ ૧૦૦૦ મહિલાઓને આવરી લેવાનું આયોજન કરેલ છે. જે માટે કુલ ૧૩/- લાખની નાણાંકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૭) ન્યુકલીયસ બજેટ :-

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમ્યાન ચાલુ યોજનાઓમાં સમાવેશ થયેલ ન હોય તેવી યોજનાકીય બાબતો માટે કુલ રૂ.૧૦/- લાખની નાણાંકીય જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

(૮) નિગમની યોજનાકીય પ્રવૃત્તિઓનો પ્રચાર-પ્રસાર :-

નિગમની મહિલા કલ્યાણકારી યોજનાઓની વિગતો/માહિતીઓ જાણકારી આપવા તથા રાજ્યની મહિલાઓમાં સામાજિક જાગૃતિ લાવવાનાં ઉદ્દેશ માટે ચાલુ વર્ષે ૨૦૧૯-૨૦ માટે રૂ.૨૦/- લાખની બજેટ જોગવાઈ કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

નિગમે સદર કામગીરીઓ બોર્ડ, હોડીંગ્સ, રેડિયો-ટી.વી. જેવા વિજાણુ યંત્રો મારફતે કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

(૯) પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં જીવતી મહિલાઓ:-

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ દરમ્યાન પુનઃસ્થાપન કરવા તેમજ સામાજિક પ્રવાહમાં ભેળવી દેવાના હેતુથી આવી મહિલાઓને વ્યવસાયલક્ષી તાલીમ આપવા માટે રૂા.૫૦ લાખની જોગવાઈ તથા પુનઃસ્થાપનની યોજના માટે રૂા.૫૦ લાખની જોગવાઈ કરવામાં આવનાર છે, તેમજ જે તે વ્યવસાયની તાલીમ મેળવેલ હોય તેની ટુલકીટ આપવાનું આયોજન કરી ૮૪૦ મહિલા લાભાર્થીઓને આવરી લેવાનો ભૌતિક લક્ષ્યાંક રાખવામાં આવેલ છે.

આમ, નિગમ સને ૨૦૧૯-૨૦ માટે મહિલા કલ્યાણકારી કાર્યક્રમો માટે રૂા.૧૨૮૦.૦૦લાખની જોગવાઈ કરવાનું આયોજન કરેલ છે.

નવી બાબતઃ

(૧) ઘર દિવડા યોજનાનું નામ બદલીને મહિલા પ્રબળ – મહિલા સ્વાવલંબન યોજના કરી આ યોજના અંતર્ગત અપાતી વ્યક્તિગત ધીરાણ/સહાયમાં વધારો કરવા નવી બાબત રજૂ કરવામાં આવી છે. જે અન્વયે ધિરાણની મહત્તમ રકમ રૂા.૨,૦૦,૦૦૦/- કરવાનું સૂચવવામાં આવેલ છે. જે અન્વયે સબસીડીના ધોરણ પણ સુધારવામાં આવે છે. વર્ષ

૨૦૧૯-૨૦ ના મોડીફાઇડ બજેટમાં આ નવી બાબત તરીકેની રૂ.૩૦૦.૦૦/-લાખ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

(૨) મહિલા પ્રબળ - મહિલા સ્વાવલંબન યોજના અંતર્ગત સ્વસહાય જૂથ /સખીમંડળોને પુરસ્કાર આપવા તથા સ્વસહાય જૂથો / સખી મંડળોના જિલ્લા કક્ષાના / તાલુકા કક્ષાના ફેડરેશનોને કેપીટલ મૂડી સહાય આપીને રાજયની મહિલાઓના આર્થિક તેમજ સામાજિક ઉત્થાન માટે જરૂરીયાત મુજબની સવલતો સહાય / તાલીમ આપી મહિલાઓનો સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ કરવાનો ઉદ્દેશ સમાવિષ્ટ છે. વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ ના મોડીફાઇડ બજેટમાં આ નવી બાબત તરીકેની રૂ.૧૯.૦૦લાખ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

(૩) રાજયની મહિલાઓના આર્થિક તેમજ સામાજિક ઉત્થાન માટે જરૂરીયાત મુજબની સવલતો સહાય / તાલીમ આપી મહિલાઓનો સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ કરવાનો ઉદ્દેશ સમાવિષ્ટ છે. જે અંતર્ગત ગુજરાત મહિલા આર્થિક વિકાસ નિગમ લી. ના વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ ના મોડીફાઇડ અંદાજપત્રમાં રૂા.૨૦૦.૦૦ લાખ મહિલા પ્રબળ - મહિલા સ્વાવલંબન યોજના હેઠળ સ્વરોજગાર મેળા/લોન મેળા યોજવા બાબત માટેની નવી બાબતની જોગવાઇ કરવામાં આવે છે.

(૪) વાહન ખરીદવા:-

રાજ્યના મહિલા અને આર્થિક વિકાસ નિગમમાં ચેરપર્સનશ્રીનું નવું વાહન ખરીદવા બાબતે રૂ. ૨૧.૦૦ લાખની નવી બાબતની જોગવાઇ કરવામાં આવે છે.

કામગીરીઅંદાજપત્ર:

વર્ષ:- ૨૦૧૯-૨૦

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ,

અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડની રચના તા.૦૧.૦૫.૧૯૬૦ થી કરવામાં આવી હતી. કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હીની ૧૦૦ ટકા ગ્રાન્ટથી કેન્દ્રીય બોર્ડના કાર્યક્રમો આ બોર્ડની દેખરેખ હેઠળ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે. આ બોર્ડના મહેકમ અને કચેરી ખર્ચ પેટે કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી તથા રાજ્ય સરકારશ્રી દરેક ૫૦ ટકાના ધોરણે ખર્ચ ભોગવે છે. તેમજ રાજ્ય બોર્ડ હસ્તક કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકો અને સરહદ વિસ્તાર ઘટકનું સંચાલન રાજ્ય બોર્ડ દ્વારા અગાઉ કરવામાં આવતુ હતું, જે ઘટકો બંધ કરીને રાજ્ય સરકારશ્રીએ કર્મચારીઓને સંકલિત બાળવિકાસ સેવા યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા / જિલ્લા પચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિનિયુક્તિના ધોરણે મુકવામાં આવેલ છે. જે પૈકી રાજ્ય સરકારશ્રીના (૧) SCW-1 રાજ્યબોર્ડ કચેરી ખર્ચ (૫૦ ટકા) તથા (૨) બાળ ગુનેગાર શાખા સદરે- ૧–કુટુંબ કલ્યાણ ઘટકો (૧૦૦ ટકા) લેખે રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા આપવામાં આવે છે, જેમાં પગાર અને ભથ્થા, નિવૃત્તિ લાભો તથા કચેરી ખર્ચ માટે નીચે દર્શાવ્યા પ્રમાણે જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે.

અ.નં	સદર	વર્ષ			
		૨૦૧૫-૧૬	૨૦૧૬-૧૭	૨૦૧૭-૧૮	૨૦૧૮-૧૯
૧	એસ .સી.ડબલ્યુ. ૧	૫૦.૨૫	૫૩.૦૨	૫૩.૧૪	૪૦.૦૦
૨	બાળ ગુનેગાર શાખા	૪.૯૫	૪.૦૦	૪.૬૦	૫.૦૦
૩	જી.પી.એફ.વ્યાજ	૯૮.૦૦	૯૦.૦૦	૮૫.૦૦	૯૦.૦૦

(૧) <u>સદર - એસ. સી. ડબલ્યુ-૧</u> (રાજય બોર્ડ કાર્યાલય)

અ.નં.	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજુર પગાર ધોરણ (છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ)	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	સચિવશ્રી	વર્ગ-૧	૦૧	૫૪૦૦	૧૫૬૦૦-૩૯૧૦૦
૨	હિસાબનીશ	વર્ગ-૩	૦૧	૪૪૦૦	૯૩૦૦-૩૪૮૦૦
૩	હેડ આસીસ્ટન્ટ	વર્ગ-૩	૦૧	૪૪૦૦	૯૩૦૦-૩૪૮૦૦
૪	યુ. ડી. સી.	વર્ગ-૩	૧૦	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૫	એલ.ડી.સી./ટાઇપીસ્ટ	વર્ગ-૩	૦૪	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૬	ડ્રાઇવર	વર્ગ-૩	૦૩	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૭	દફતરી	વર્ગ-૪	૦૧	૧૪૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦
૮	પટાવાળા	વર્ગ-૪	૦૩	૧૩૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦

૨૪ જગ્યાઓ રાજય બોર્ડ વહીવટી ખર્ચની છે, જેમાં ૦૮ જગ્યાઓ ભરેલી છે, જેનું બજેટ કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, નવી દિલ્હી મંજુર કરે છે. રાજય સરકાર તેના હિસ્સાના ૫૦ ટકા ગ્રાન્ટ ફાળવે છે

(૨) બાળ ગુનેગાર શાખા સદર

૧. સરહદ વિસ્તાર ઘટકો :

અ.નં.	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજુર પગાર ધોરણ (છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ)	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	મુખ્ય સેવિકા	વર્ગ-૩	૦૭	૨૮૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૨	હિસાબી કલાર્ક	વર્ગ-૩	૦૭	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૩	બાલ સેવિકા	વર્ગ-૩	૫૬	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૪	ઉદ્યોગ શિક્ષિકા	વર્ગ-૩	૫૬	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૫	ડ્રાઇવર	વર્ગ-૩	૦૭	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૬	પટાવાળા	વર્ગ-૪	૦૭	૧૩૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦

રાજય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/૧૦૨૦૦૨/૧૩૮૯/અ તા.૮/૧૦/૨૦૦૩ દ્વારા આ આઠ (૮) સરહદ વિસ્તાર ઘટકો બંધ કરવામાં આવેલ છે અને ત્યાં ફરજ બજાવતાં કર્મચારીઓને તા.૧/૧૧/૨૦૦૩ થી સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જીલ્લા પંચાયતમાં પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણૂંક આપવામાં આવી છે.

૨. કુટુંબ બાળ કલ્યાણ ઘટકોનું મહેકમ

અ.નં.	જગ્યાનું નામ		સંખ્યા	મંજુર પગાર ધોરણ (છઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ)	
				ગ્રેડ પે	પે બેન્ડ
૧	૨	૩	૪	૫	૬
૧	કાર્યાલય અધીક્ષક	વર્ગ-૩	૨૧	૪૨૦૦	૯૩૦૦-૩૪૮૦૦
૨	મુખ્ય સેવિકા	વર્ગ-૩	૨૧	૨૮૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૩	બાલસેવિકા	વર્ગ-૩	૧૪૭	૨૪૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૪	ડ્રાઇવર	વર્ગ-૩	૨૧	૧૯૦૦	૫૨૦૦-૨૦૨૦૦
૫	પટાવાળા	વર્ગ-૪	૨૧	૧૩૦૦	૪૪૪૦-૭૪૪૦

(૩)

રાજય સરકારશ્રીના ઠરાવ ક્રમાંક : સકબ/૧૦૨૦૦/૩૭૬/અ તા.૨૦/૫/૨૦૦૫ દ્વારા કુટુંબ અને બાળ કલ્યાણ ઘટકોના કર્મચારીઓને સંકલિત બાળ વિકાસ યોજના (આઇ.સી.ડી.એસ.) તથા તાલુકા/જીલ્લા પંચાયતમાં લાંબા ગાળાની પ્રતિનિયુક્તિ પર નિમણૂંક આપવામાં આવી છે.

ગુજરાત રાજ્ય સમાજ કલ્યાણ બોર્ડ, અમદાવાદ

ભાગ – ૩

પત્રક – ક

કાર્યક્રમ અને પ્રવૃત્તિનું વર્ગીકરણ – નાણાકીય જરૂરીયાત

(રૂ. લાખમાં)

ક્રમ	વિગત	૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષનો ખરેખર ખર્ચ			૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષનો અંદાજ			૨૦૧૮-૧૯ ના વર્ષનો સુધારેલ અંદાજ			૨૦૧૯ ૨૦- ના વર્ષનો અંદાજ		
		મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો	મહેસુલ	મુડી	સરવાળો
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૧	૧ એસ.સી.ડબલ્યુ.	૨૦.૦૦	૦.૦૦	૨૦.૦૦	૪૦.૦૦	૦.૦૦	૪૦.૦૦	૨૦.૦૦	૦.૦૦	૨૦.૦૦	૨૭.૯૯	૦.૦૦	૨૭.૯૯
૨	૧ બાળ ગુનેગાર શાખા	૨.૫૦	૦.૦૦	૨.૫૦	૫.૦૦	૦.૦૦	૫.૦૦	૨.૫૦	૦.૦૦	૨.૫૦	૪.૬૦	૦.૦૦	૪.૬૦
૩	૨૦૪૯ વ્યાજની ચુકવણી	૮૨.૫૦	૦.૦૦	૮૨.૫૦	૯૦.૦૦	૦.૦૦	૯૦.૦૦	૮૫.૦૦	૦.૦૦	૮૫.૦૦	૮૫.૦૦	૦.૦૦	૮૫.૦૦
કુલ રકમ		૧૦૫.૦૦	૦.૦૦	૧૦૫.૦૦	૧૩૫.૦૦	૦૦૦.	૧૩૫.૦૦	૧૦૭.૫૦	૦.૦૦	૧૦૭.૫૦	૧૧૭.૫૯	૦૦૦.	૧૧૭.૫૯

<u>કામગીરીઅંદાજપત્ર:</u>

<u>વર્ષ:- ૨૦૧૯-૨૦</u>

<u>જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર,</u>

<u>અમદાવાદ</u>

જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર

૧. જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટર (જી.આર.સી.), અમદાવાદ

મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગ દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૪માં જેન્ડર રિસોર્સ સેન્ટરની સ્થાપના કરવામાં આવી. જીઆરસીનો મુખ્ય હેતુ રાજ્યની તમામ મહિલા વિકાસલક્ષી પ્રક્રિયાઓ અને જાતિગત સમાનતા તેમજ સમન્યાયતાનો સમાવેશ થાય તે માટે તકનીકી સહયોગ પૂરો પાડવાનો છે. જીઆરસી સરકારી તેમજ સ્વયંસેવી સંસ્થાનોને જાતિગત રીતે સંવેદનશીલ કાર્યક્રમો, નીતિઓ, કાયદાઓ અને યોજનાઓના ઘડતર આયોજન, અમલીકરણ અને મૂલ્યાકનમાં મદદ કરે છે.

કાર્યો :-

- વિવિધ હિતધારકોમાં જાતિગત સંવેદનશીલતા ઊભી કરવી.
- જાતિગત વિષયોને મુખ્યપ્રવાહમાં લાવવા માટે તકનીકી સહયોગ આપવો.
- જાતિગત બાબતે ક્ષમતાવર્ધન.સંશોધન અને હિમાયત ,
- વિવિધ હિતધારકો તેમજ બદલાવ લાવનારાઓના પ્રયત્નોને સંકલિત કરવા.
- વિકાસના જુદા જુદા ક્ષેત્રોમાં મહિલાઓની ભાગીદારી અને તેઓની સ્થિતિ દર્શાવતા આંકડાઓ સાથેની-ડેટા બેંક તૈયાર કરવી.

- **વર્ષ ૨૦૧૯ .૨૦ માટે રૂ-૧૧૬ .૦૦ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.**

૨. પોલીસ સ્ટેશન બેઇઝ્ડ સપોર્ટ સેન્ટર (પોલીસ સહાયતા કેન્દ્ર)

પોલીસ સ્ટેશન બેઇઝ્ડ સપોર્ટ સેન્ટર પ્રોજેક્ટ હેઠળ વિવિધ પ્રકારની હિંસાથી પીડિત કે અન્ય પારિવારિક સમસ્યા તેમજ અન્ય મુસીબતોનો ભોગ બનેલ પીડિત મહિલાને ટૂંકા ગાળાનું અને લાંબા ગાળાનું માર્ગદર્શન આપવામાં આવે છે.

- હિંસાનો ભોગ બનેલ મહિલાને સહાય, માર્ગદર્શન અને કાઉન્સેલિંગ માટે દરેક જીલ્લામાં પસંદ કરેલ પોલીસ સ્ટેશનોમાં આ સેન્ટર શરુ કરવામાં આવેલ છે, રાજ્યમાં હાલ ૫૦ સપોર્ટ સેન્ટર કાર્યરત છે
- તાલીમબદ્ધ કાઉન્સેલરો દ્વારા સમસ્યાગ્રસ્ત મહિલાઓ માટે કાઉન્સેલિંગ તથા સંસ્થાકીય સેવાઓ પૂરી પાડવામાં સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે.
- ઘરેલું હિંસા સંદર્ભમાં રક્ષણ અધિકારી, સેવા આપનાર, કાનૂની સેવા સતા મંડળ અને પોલીસ સાથે સંકલન કરવું.
-

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે રૂ. ૪૧૪.૫૭ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.

૩. રાજ્ય મહિલા સંસાધન કેન્દ્ર

મહિલાઓનાં સામાજિક અને આર્થિક વિકાસ માટે ભારત સરકાર દ્વારા ૮ માર્ચ ૨૦૧૦ ના રોજ "રાષ્ટ્રીય મહિલા સશક્તિકરણ અભિયાન" ની શરૂઆત કરવામાં આવેલ, જે અંતર્ગત ગુજરાત રાજ્યમાં આ કેન્દ્રની શરૂઆત કરવામાં આવી છે.

આ કેન્દ્રનો મુખ્ય હેતુ મહિલાઓના સર્વાંગીણ કરવાનો છે, જે માટે વિવિધ હિતધારકો સાથે જાતિગત સંવેદનશીલતાના કાર્યક્રમો, અસરકારક સંકલન દ્વારા કાયદાઓ અને યોજનાઓ અંગેની માહિતી છેવાડાના લોકો સુધી પહોચાડવાનો છે.

આ અભિયાનનો મુખ્ય ઉદ્દેશ સહ્ભાગીતાના અભિગમથી મહિલાઓના વિકાસ અર્થે ચાલતા વિવિધ સરકારી કાર્યક્રમોની માહિતી એક જ સ્થળેથી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો છે.

- વર્ષ ૨૦૧૭માં મહિલા શક્તિ કેન્દ્ર યોજનાની શરૂઆત કરવામાં આવી. યોજના અંતર્ગત ૧૨ જિલ્લાઓમાં મહિલાઓને સરકારશ્રીની વિવિધ યોજનાઓનો મહત્તમ લાભ મળી શકે તે સુનિશ્ચિત કરવા તેમજ તેમનો સર્વાંગી વિકાસ સુનિશ્ચિત કરવા માટે વિવિધ તાલીમો પૂરી પાડવામાં આવશે. આ યોજનાનાં અમલીકરણમાં તાલુકા કક્ષાએ કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓને પણ સાંકળવામાં આવશે.
-
    - **વર્ષ ૨૦૧૯ .૨૦ માટે રૂ-૮૪૨ ૯૭.લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.**

૪. મહિલા પોલીસ વોલન્ટીયર:

- મહિલાઓની સુરક્ષા, સલામતી અને સહાયતા માટે મહિલા પોલીસ વોલન્ટીયર (ગ્રામ પંચાયત દીઠ) ઉભા કરવા માટે વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮ થી રાજ્યમાં પ્રાયોગિક ધોરણે સુરત તેમજ અમદાવાદ જીલ્લામાં અમલી બનાવવામાં આવેલ છે.
- યોજનાનો મુખ્ય હેતુ, ગ્રામ્ય કક્ષાએ મહિલાઓ સાથે થતી હિંસા જેમ કે ઘરેલુ હિંસા, બાળલગ્ન, દહેજ સતામણી અને જાહેર સ્થળોએ મહિલાઓ સાથે થતી હિંસા વગેરે ઘટનાઓ બાબતે મહિલાઓને જરૂરી મદદ કરવી.
- અમદાવાદ ખાતે ૩૪૮ અને સુરત ખાતે ૪૪૩ મહિલા પોલીસ વોલન્ટીયરની નિમણુક કરવામાં આવેલ છે, હાલમાં કુલ હાલ કુલ-૭૯૧ મહિલા પોલીસ વોલન્ટીયર કાર્યરત છે.
- સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૮ સુધીમાં ગ્રામ્યકક્ષાએ કુલ ૪૪૭ અસરગ્રસ્ત મહિલાઓને એમ.પી.વી. દ્વારા સહાય કરવામાં આવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે રૂ.૧૪૪.૪૫ લાખની જોગવાઈ કરેલ છે.